

Proletari din toate țările, uniți-vă!

# Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

**ÎN ACEST NUMĂR:**



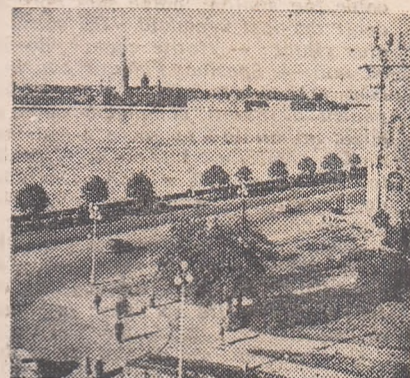
## Veșnica tinerețe a Comsomolului

- Nemuritorul Pavel Korceaghin
- „Dreptul la vis”
- Șantierul romanticilor

(pag. 6-7)



LENINGRAD 1962



## Un oraș așezat la marginea visului

de Horia Lovinescu

(pag. 2)

**IULIA HRUȘCIOVA:**

## De ce s-a întîmplat așa

(pag. 4)

**Veseliul  
neam  
al delfinilor**

Maia Plisețkaia, o glorie a baletului sovietic, va dansa curînd la București

(pag. 8)

**16 (892)**

ANUL XVIII

20 aprilie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

**Mai semnează:**

- George Vraca
- Prof. univ. I. Agîrbiceanu
- Prof. D. Davidescu
- Ion Barma



# UN ORAȘ AȘEZAT LA MARGINEA VISULUI

Într-un articol anterior făceam elogiul avionului. Dar iată-ne imbarcați în „Sugeala roșie”. Trenul luxos părește încet peroanele Moscovei. În urma noastră, sus, în noaptea, luminile caturilor superioare ale hotelului „Leningrad” evocă punțile unui pachet care virează greoi în ceață și dispăre. Apoi curgerea luminilor devine orizontală și telegrafică. Și deodată noaptea le soarbe ca o sugativă.

În aceeași clipă, izolați în arhitectura de fațură a vagonului cu preșuri moi, cu așternuturi scrobite, cu veieuzi calzi, ne simțim parcă mai apropiați decât am fost vreodată. Un suris, un glas cîntat: — Hotite ceaiu? Ba bine că nu: — Spasibo. Paharul aburit de ceai era tocmai lucrul care lipsea pentru a roluji complet senzația de bună intimitate omenească pe care numai călătoria într-un tren confortabil printr-o țară străină și-o poate da. Pe culoar strălucesc epoleși de aur și constatăm cu satisfacție puerilă și familiar, cu un soi de patriotism leningrădean pe care ni l-am și însușit: încă un amiral în vagonul nostru! De iereastră se lipesc fulgi mari de zăpadă.

Cum rămîne cu elogiul avionului? Flagrant delict de contradicție? Nu mă simt foarte vinovat. Viața e plină de bucurii, trebuie să știi să le guști pe toate.

Ninsoarea ne-a însoțit pînă la Leningrad, așa încît, prin perdeaua de tul a fulgilor, orașul ne apare ca un fastuos, neverosimil decor din „Călărețul de aramă”. Și impresia aceasta de ireal și de miraj nu ne va mai părăsi nici sub soarele strălucitor de a doua zi, nici în nopțile splendid

luminate de cascada reverberelor de pe Neva. Leningradul e un oraș așezat la marginea visului.

Nu-mi plac eluziunile lirice pentru că nu sînt stăpîn pe ele, știu că un cuvînt de prisos poate îngroșa și trivializa orice entuziasm, dar cum să descrii Leningradul în fraze uscate și cu erudicție de ghid turistic? Personal, nu pot sugera cititorilor decât o singură soluție. Se organizează numeroase călătorii, duceți-vă și vedeți! Ființa voastră cea mai lăuntrică nu va uita niciodată această întîlnire cu echilibrul, cu frumusețea nobilă, cu ordinea spirituală. Și cu visarea. Pentru că geometria perfectă a acestui poem lucid din piatră și apă care este Leningradul e învăluită și la propriu și la figurat, de inefabila atmosferă leningrădească, soi de halo care moaie duritatea contururilor și amplifică nelimitat realitatea. În lumina difuză, filtrată de aerul încărcat de vapori, niciodată nu știi unde se termină săgeata Palatului Amiralității, iar imensele poduri de pe Neva, filigranate pe cerul de pastel, par inexplicabil suspendate în vid.

După cum, pe alt plan, la Smolnii, în Piața Palatului de Iarnă, sub statuia lui Petru sau pe locul unde trecea frontul în timpul blocadei, închipuirea, strînsă în pînteni de atîtea amintiri prestigioase, aleargă neîngredită pe largi perioade istorice, reconstituind fără efort un întreg epos. Fără efort pentru că starea lirică e starea firească a oricărui om care intră pe porțile Leningradului.

Ca și la Moscova, programul delegației noastre e încărcat datorită încercărilor merituose dar, vai, zadar-



nice, de a cuprinde totul, însă în orice clipă liberă unul sau altul dintre noi dispăre subit pentru a se reîntoarce apoi la hotel cu un suris vag pe buze și nu știu ce lumină înstrăinată în ochi. Ceilalți surid complice: vinovatul, contaminat de frumusețea orașului, n-a rezistat chemării și s-a mai dus o dată pe cheuri, în Piața Artelor sau pe Puntea Leilor. La Ermitaj sîntem siliți să facem o adevărată școală a voinței. Ținînd seama de o experiență trecută, (cei mai mulți dintre noi sîntem pentru a doua oară la Leningrad), străbatem sălile în fugă și aproape cu ochii închiși, pentru a nu ceda ispitei altor bogății care ne solicită. Căci timpul e pușin.

Și iată-mă, în sfîrșit, din nou în fața lui Rembrandt, cu aceeași senzație de lovitură în plex care-ți curmă suflarea.

Ingenunchiat, fiul risipitor nu-ți arată decât tălpile mari și prăfuite, un spate adus și o feaștă urîță de om ieșit din spital sau din temniță. Aventura s-a terminat, ciclul iluziilor s-a închis, în ființa aceasta nu e nici bucuria reverderii, nici pocăință, ci numai o imensă, inumană oboseală. Și capul acesta obosit, pe care-l simți greu ca un bloc de piatră, odihnește

acum la pieptul tatălui, între mîinile lui protectoare, asemenea unei corăbii istovite și învinse între brațele digurilor în sfîrșit regăsite. De pe celelalte panouri te urmăresc stăruitor, obsestant, priviri de bătrîn, pe care ai vrea și parcă și-e frică totuși să le înțelegi. Imi lipesc fruntea de fereastră și urmăresc lung curgerea Nevei, care poartă spre Baltica sloiurile vestind primăvara.

La teatrul „Gorki” vedem două piese contemporane, fiecare foarte caracteristică în felul ei pentru dramaturgia sovietică actuală: „Oceanul” de Ștein și „Cinci seri” de Volodin, amîndouă puse în scenă de un artist bine cunoscut la noi, Tovstonogov. Regia primei mi se pare pușin cam apăsată, supraîncercînd textul, dar în schimb, în cel de al doilea spectacol, măiestria lui Tovstonogov, sobră, discretă, nuanțată și totuși foarte viguroasă, e impecabilă. Dar și ce actori! Gama de expresie a Makarovei e de-a dreptul uluitoare.

În seara plecării, după trei zile de ședere, sîntem pușin triști și iritabili, ca toți oamenii care au rămas cu o sete neastîmpărată în inimă.

**Horia Lovinescu**



K. Kobizeva

Moldoveancă

Galeriile de artă ale Fondului Plastic din str. Kirov adapostesc de cîteva zile expoziția unui grup de artiști din R. S. S. Moldovenească — trei sculptori și trei graficieni.

Această imbinare dintre lucrări de sculptură — unele cu caracter monumental — cu desene, gravuri și acuarele reliefează un ansamblu armonios care pune în valoare ambele domenii ale artelor plastice. Prin valoarea artistică a participanților, expoziția este reprezentativă pentru activitatea oamenilor de artă din Republica Sovietică vecină. Creator de o deosebită forță, sculptorul Lazăr Isakovici Dubinovski, membru corespondent al Academiei de Arte a U.R.S.S. și maestru emerit al artei din R. S. S. Moldovenească, a realizat o seamă de monumente publice printre care cel al comandantului legendar Kotovski și cel dedicat „Eroicului Comsomol”. Opera

sa cuprinde numeroase lucrări în diferite genuri și materiale ale sculpturii.

Participarea sa în actuala expoziție este cea mai importantă. Atrag atenția în primul rînd grupurile statuare cu caracter monumental „În întîmpinarea zorilor” (bronz — 1960), „Farurile septenalului” (bronz — 1961) și tripticul „Părinți și copii” (lemn — 1957). Concepția artistului urmărește dialectica revoluționară a transformărilor prin care au trecut poporul și patria sa. Tripticul „Părinți și copii” are trei figuri monumentale: „Deșteptare” (un bătrîn încearcă să se smulgă din robia moșierilor), „Răscoala” (un muncitor în plină maturitate, figură semnificativă pentru generația care a făcut Revoluția) și „Tinerete” (care sugerează viața de astăzi a Republicii Moldovenești). În cealaltă lucrare, „În întîmpinarea zorilor”, artistul desfășoară istoria țării sale. Prima figură, o femeie copleșită de durere, are subtitlul „Noaptea” și evocă trecutul. Personajul central este un tînăr și este intitulat simbolic „Răsăritul”, reprezentînd momentul trecerii spre socialism.

Cea de a treia figură, „Amiaza” sugerează actualitatea, bogată în împlinirile vieții socialiste spre comunism, printr-o femeie robustă pe fața căreia se citește forța de muncă și dragostea de viață. Măiestria artistului apare în largul repertoriu de interpretare a subiectelor tratate, de la viziunea puternică cu care coplește chipurile de revoluționari din primul ciclu pînă la modelarea sensibilă a personajelor din cealaltă compoziție.

Expresie a strînselor legături de prietenie cu țara noastră sînt portretul lui Eminescu și al pictorului Corneliu Baba, făcute de același autor. O apariție deosebită o reprezintă chipul într-adevăr de poveste al imaginărilor Strîmbă-lemne.

Sculptorița Klaudivă Semenova Kobizeva, maestru emerit al artei din R. S. S. Moldovenească, expune plastică de mici dimensiuni, portrete și cîteva figuri în mărime naturală. Dintre lucrările de mici dimensiuni se remarcă tripticul „Darurile Moldovei”, schiță realizată în anul 1959, în ghips patinat. Este un grup de trei personaje desfășurat pe orizontală și văzut frontal. În centru este un bătrîn, pe laturi cîte o

femeie. Fiecare are în mînă roade ale bogatului pămînt moldovenesc. Prin concepția sa, lucrarea are un caracter alegoric, ca și sculptura intitulată „Capitalitate”.

La intrarea în expoziție se impun cele două busturi monumentale ale lui Karl Marx (granit — 1960) și Lenin (ghips — 1961) realizate de tînărul sculptor Alexandr Fedorovici Maiko.

Grafica moldovenească este bogat reprezentată prin cicluri de desene, ilustrații, gravuri și acuarele. I. T. Bogdesko, maestrul emerit al artei din R. S. S. Moldovenească, este un desăvîrșit ilustrator de cărți, capacitate relevată de suita de desene în acuarelă pentru poemul „Țigani” al lui A. S. Pușkin. Ilustrațiile te introduc în lumea personajelor descrise cu atîta vigoare de Pușkin, caracterizîndu-le trăsăturile, felul lor de a gîndi și reacționa. Acuarela nu este folosită pentru calitățile ei de culoare, gama fiind monocromă, ci pentru plasticitatea și posibilitățile sale de a sugera cu subtilitate atmosfera, fizionomiile, lucru care se vedește și în ilustrațiile la „Pădurea rusească” de L. Leonov.

Prin arta sa, L. Grigorașenko, membru corespondent al Academiei de Arte a U.R.S.S., maestru emerit al artei din R.S.S. Moldovenească, se apropie mai pușin de grafică. Este un excelent acuarelist, care denotă calități de picturalitate și de coloristică. Printr-o pictură în acuarelă el reconstituie cu rafinement o atmosferă, integrîndu-se în specificul acesteia, fie că este vorba de dramatismul scenelor istorice, fie că este vorba de nota lirică dată de un peisaj sau de un anumit moment descris. Acest repertoriu sensibil și larg de modalități de a înfățișa viața se evidentiază în „Taboriștii”, în „Serghei Lazo printre partizani” sau în „Sosirea lui Pușkin la Kișinău”.

S. Tuhar practică linogravura colorată, imaginile sale au o factură mai decorativă prin spiritul sintetic al desenului și al coloritului, ajungînd prin aceste mijloace la expresivitate și un stil propriu. Temele lucrărilor sale sînt inspirate din viața colhozurilor (portretele „Tractoristul Konstantin Jmurkov” sau „Agaki Gheorghe”).

Prin personalitatea operei fiecăruia, avînd ca preocupări tematice trecutul și prezentul poporului și țării lor, prin viziunea artistică personală și valoroasă, sculptorii și graficienii din R. S. S. Moldovenească aduc odată cu expoziția lor o imagine de sinteză a dezvoltării artelor plastice în republica lor.

**Jack Brutaru**



# Aplicații industriale ale semi- conductorilor

În articolul de față vom încerca să abordăm o problemă care de fapt, dată fiind vastitatea ei, ar putea fi tratată în mai multe articole. Și aceasta, nu numai pentru faptul că industria U.R.S.S., cu nenumăratele ei ramuri, este extrem de dezvoltată, și că în toate aceste ramuri semiconductorii cu aplicațiile lor au devenit un factor determinant în ce privește procesele de conducere a tehnologiei de control, dar și pentru că însăși problema semiconducătorilor cu marea lor diversitate de aplicații științifice și tehnice este extraordinar de vastă.

Ne vom rezuma deci la a arăta că în industria sovietică semiconducătorii cu proprietăți fotoelectrice au permis construirea de dispozitive cu nenumărate aplicații. Printre acestea cităm un sistem de control sigur al calității materialelor aplicat, între altele, la verificarea bolțurilor de pistoane pentru motoarele cu ardere internă. Controlorul îl constituie releul cu celula cu semiconductori. Dacă piesa s-a dovedit a fi bună, releul i-a dat drumul mai departe pe banda transportoare. Dar dacă duritatea bolțului este mai mică decât cea prescrisă, saltul elastic al ciocănașului sistemului nu mai atinge înălțimea prevăzută și nu mai interceptează raza de lumină a releului cu celula fotoelectrică. În consecință, intră în funcțiune un nou releu care aruncă bolțul la cutia cu rebuturi. Sistemul permite controlarea cu rigurozitate a mii de piese pe oră.

Un număr de tipuri de dispozitive create în Uniunea Sovietică permit astăzi industriei chimice să realizeze analiza automată și continuă a amestecului de gaze și, înlocuindu-l, detectarea gazelor nocive rezultate în procesul industrial. Au fost realizate, de asemenea, instalații care controlează automat concentrațiile prin măsurători de absorbție cu raze infraroșii.

E cunoscut faptul că utilizarea izotopilor radio-activi în industrie se extinde mereu, că tehnica aplicării lor a căpătat o largă dezvoltare. Ea se bazează de fapt pe folosirea unui emițător radio-izotop și a unui receptor. Până acum receptorul era, în genere, contorul denumit Geiger-Müller, un tub vidat, un fel de condensator în care se produce o descărcare electrică. Contorul fiind, însă, foarte delicat se putea sparge ușor. În zilele noastre acești contori au început să fie înlocuiți de detectori cu semiconductori iar, în Uniunea Sovietică, înlocuirea are loc cu precădere la controlul automat cu radio-izotopi desfășurat în siderurgie și în unele aplicații ale metalurgiei prelucrătoare.

Pentru dirijarea și coordonarea operațiilor de calcul și îndrumare a unui cimp de sonde de gaze sau petrol este necesară o anume mașină de comandă. Datorită semiconducătorilor care permit realizarea unor astfel de mașini de calcul relativ mici, la operațiunile de dirijare întreprinse în multe regiuni din Uniunea Sovietică s-a reușit să se obțină comanda de la distanță a conductelor de gaze naturale și, comanda de telemăsură la sondele petrolifere.

Cu imensa ei suprafață, Uniunea Sovietică este dependentă din punctul de vedere al bunei funcționări a economiei și de felul cum energia electrică este distribuită și transportată în deplină siguranță în diferitele regiuni ale țării. Căci o rețea de înaltă tensiune atât de vastă, supusă intemperțiilor, poate fi serios periclitată în funcționarea ei dacă este lipsită de dispozitivele necesare de siguranță. Pentru înlăturarea eventualelor surprize, conducta electrică de înaltă tensiune este legată la pământ printr-un semiconducător care, sub acțiunea unui cimp electric, poate deveni conduc-

Printre numeroasele măsuri indicate în raportul tovarășului N. S. Hrușciiov la Plenara C. C. al P. C. U. S. din 5-9 martie a. c. și menite să ducă la o uriașă creștere a producției agricole se numără și utilizarea pe scară largă a diferitelor substanțe chimice: îngrășăminte, produse de luptă împotriva dăunătorilor și bolilor plantelor și animalelor, substanțe care distrug buruienile, preparate care fac ca plantele să crească mai repede sau să întârzie desmugurirea și încolțirea, produse amestecate în hrana animalelor și care ajută la îngrășarea acestora sau la dezvoltarea tineretului,

## Chimia în ajutorul

# agriculturii

În anii puterii sovietice, industria chimică ca și cea a îngrășămintelor a luat o amplă dezvoltare. De la 0,113 milioane tone îngrășăminte produse în anul 1913 s-a ajuns în 1939 la 3,5 milioane tone, în 1950 la 5,5 milioane tone, în 1955 la 9,6 milioane tone, în 1957 la 11,6 milioane tone, iar în 1960 la 14 milioane tone. Până în 1980, însă, producția sovietică de îngrășăminte va crește la 125-135 milioane tone, adică la o cantitate echivalentă cu mai mult decât se produce astăzi în întreaga lume (120 milioane tone).

Pe baza cercetărilor întreprinse, agrochimistii sovietici au pus la dispoziția agriculturii un sortiment foarte bogat de îngrășăminte, dintre care unele cu un conținut ridicat de substanțe nutritive. Dintre acestea,

amintim amoniacul anhidru conținând 82 la sută azot, superfosfatul concentrat cu 45-48 la sută fosfor, diamonofosfatul cu 21 la sută azot și 53 la sută fosfor etc. Toate îngrășămintele se livrează agriculturii sub formă granulată, ceea ce oferă mari avantaje în împrăștierea mecanizată și repartizarea uniformă în sol. În ultimul timp chimiștii au furnizat producției îngrășăminte complexe care conțin azot, fosfor și potasiu în raporturi diferite, potrivit cu cerințele plantelor și cu condițiile de sol.

Începând din 1955 s-a dezvoltat mult și sectorul îngrășămintelor chimice lichide, care prezintă o serie de avantaje în ce privește gradul de asimilare de către plante. Dintre acestea cele mai folosite, sînt îngrășămintele pe bază de azot.

Pentru obținerea de recolte mari nu este însă suficientă numai asigurarea plantelor cu substanțe nutritive, ci și apărarea lor de diferite boli și dăunători. În prezent se cunosc peste 600 de boli care atacă cele aproape 300 de specii principale de plante cultivate, făcînd uneori să scadă recolta cu 30-70 la sută.

În ce privește insectele dăunătoare, acestea sînt și mai numeroase. Se cunosc peste 800 de mii de insecte, dintre care majoritatea, în anumite perioade ale existenței lor, se hrănesc cu plante.

Pentru combaterea insectelor dăunătoare și a bolilor plantelor, chimia pune la dispoziția agriculturii un bogat sortiment de produse chimice. În ultimul timp oamenii de știință sovietici au introdus în producție îngrășăminte în amestec cu ierbicide și insecticide. Îngrășămintele de acest tip prezintă avantajul că, printr-o singură lucrare, fertilizează solul, combat dăunătorii și distrug buruienile.

Chimia sovietică vine în sprijinul agriculturii și prin numeroase substanțe chimice obținute pe cale sintetică. Ele fac ca frunzele să se maturizeze mai devreme (etilena), florile să se deschidă înainte de termen (eterul), sau întârzie unele procese ca încolțirea în depozit a cartofilor, desfacerea mugurilor la pomi, căderea florilor (acidul 2,4 diclorfenoxiacetic). De asemenea, ele contribuie la obținerea de fructe fără semințe. Folosind la butășire o soluție slabă de heteroauxină, în care plantele sînt ținute între 3 și 12 ore, se accelerează formarea rădăcinilor la vița de vie, trandafiri etc. Pentru a feri pomii de înghețurile sau brumele tîrzii de primăvară se procedează la întîrzierea desfacerii mugurilor prin stropire cu o soluție slabă a sării de sodiu a acidului alfanaftilacetic. În ultimul timp, prin folosirea giberelinei, o substanță nouă aplicată în soluție foarte slabă (a milioane parte dintr-un gram) s-a reușit ca porumbul, tomatele, cartofii, strugurii și mazărea păstăi să se dezvolte considerabil în proporție de aproximativ 1,5-2,5 ori.

Un dușman cu care agricultura a avut de luptat din cele mai vechi timpuri îl reprezintă buruienile. Pli-vitul manual este o muncă grea, care cere în medie, pentru un hectar între 6 și 12 zile de lucru. Cu sprijinul chimiei, însă distrugerea buruienilor se face astăzi mult mai ușor. Se produc astfel în U.R.S.S. substanțe chimice cu acțiune selectivă, care atacă numai buruienile și nu și plantele cultivate de importanță economică. Pentru distrugerea buruienilor de pe un hectar este suficient un kg din preparatul 2,4 D sau 2 M — 4 X, solubilizat în 800-1000 litri de apă. Astăzi se cunosc peste 200 de substanțe chimice destinate combaterii buruienilor din culturile de cereale, cartofi, mazăre, sfeclă etc.

În ultimele două decenii știința sovietică a făcut însemnate progrese în folosirea la creșterea animalelor și în sporirea producției zootehnice a unor produse chimice care, adăugate în rația animalelor, au efecte bune asupra creșterii tineretului (cupru, zinc, cobalt, fier, etc) și îngrășării animalelor (uree, apă amoniacală etc).

Sprijinul pe care industria chimică sovietică îl acordă astăzi agriculturii va permite îndeplinirea, într-un termen cit mai scurt a sarcinii ce-i revine — dublarea producției agricole.

**Prof. D. Davidescu**

Rector al Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu”



În finutul Telinnii se construiește un elevator cu o capacitate de 100.000 tone cereale.

tor. În momentul în care ia naștere supratensiunea, semiconducătorul supus unei tensiuni mai mari lasă curentul să scape în pământ, degajînd astfel linia de transport.

Semiconducătorii, care de la an la an apar în forme tot mai variate, cu proprietăți noi, pot da temperaturi atât de scăzute, încît procesul de obținere a frigului pe cale de termo-electricitate devine deosebit de economic. În Uniunea Sovietică a și început construirea de frigiderate avînd la bază termo-electricitatea. Efectul invers, care duce la încălzire, se arată a fi tot atât de economic. Se prevede posibilitatea — și în industria sovietică au și fost făcute experiențe — de a se transforma căldura direct în electricitate, fără intervenția unei mașini elec-

trice. De asemenea, folosirea semiconducătorilor a permis realizarea unor baterii solare care, într-un viitor apropiat, vor oferi probabil energia electrică direct la domiciliu. Acest tip de semiconducători, în special cei avînd la bază siliciul pot oferi pe metrul pătrat mai mult de 100 wați-putere.

În concluzie, putem afirma că semiconducătorii au permis și permit schimbarea aspectului proceselor industriale în mai toate ramurile industriale mari ale U.R.S.S. Perfecționarea dispozitivelor, multiplicarea aplicațiilor semiconducătorilor constituie o contribuție la năvalnicul progres al industriei sovietice.

**Prof. univ. I. Agîrbiceanu**



# De ce S-a întâmplat așa

(Insemnări despre fascism și intelectualitate)

Memoriei lui Andrei Novikov — ziarist soldat.  
Ca și toți oamenii noștri cinștiți el n-a fost niciodată pasager și n-a știut ce înseamnă „sală de așteptare“.

## 1. Ce crede despre asta Feuchtwanger

Primul război mondial. În tranșee soldați germani — noroi, apă, cadavre, păduchi. Abrutizare, oboseală cumplită, priviri grele, fixe, încremenirea moartă a deznădejdiei. Și uneori o umbră de răutate, de răutate disperată și sălbatică în ochi, o ură care întunecă totul, și atunci ar vrea să muște, să bată, să sugrume lept pe cineva, înfingându-și degetele încovoiate în gâtul înecat în grăsime. Al cui?

Mai întâi a fost bucuria, bucuria isterică a primelor zile de război. Sunau trompetele, răpăiau tobele, picioarele călcau parcă singure, vesele, sigure, imprimind cu încântare urma pașilor pe pavaj. Femei tinere, frumoase fluturau batiste, strigau, sărutau, și pînă și cel mai prăpădit soldat simțea că-i crește inima de mîndrie pentru el, pentru marea lui țară. Kaizerul, divinizat, kaizer își binecuvînta copiii. Un ins ciudat, mărunț, parcă Liebkecht sau așa ceva, vota în Reichstag împotriva războiului. Un original, sau poate un spion. Lumea va fi a noastră, totul va fi bine...

Ce greu e după beție, ce îngrozitor te doare capul din cauza gîndurilor, parcă ar sta să plesnească. Pe cine să sugrumi, în cine să tragi, cine-i vinovat că dintr-un pluton întreg a rămas în viață, print-o minune, doar un singur om? Lui Hans i-au ieșit mâțele, cum se mai vaită... Ah, ce spun, se vaită acum o lună, acum țipă altul. Le-am incurcat pe toate. Din Peter a rămas doar o zdreanță de pantolon, Peter are o nevastă frumoasă și o fetiță adorabilă, amîndouă ne-au pețrecut atunci...

Revoluția, anul 1918. Kaizerul a fugit. Războiul



August 1914: „Sunau trompetele, răpăiau tobele...”

s-a terminat. Liebkecht a avut dreptate atunci, în 1914... La putere au venit social-democrații, poate sînt printre ei și tovarăși de ai lui? Ei știu unde se ascunde răul. Trebuie să-i urmăim. Acum putem plăti pînă la ultima centimă pentru toate viețile distruse, pentru toate batjocurile aduse, așa cum au făcut-o în Rusia. Dar ce-i asta? Socialiștii spun că nu se admit violențe, că ordinea trebuie respectată, că nu-i voie să tragi în oamenii aștia obraznici, bine hrăniți. Or fi avînd dreptate: ordinea-i ordine; altfel dracul știe ce mai iese. Socialiștii spun că nu-i nevoie de sînge, că și fără sînge putem construi socialismul, o viață fericită, dreaptă. Foarte bine, am obosit de atîta sînge, nu mai suport vederea lui. Ar fi minunat dacă prin votul, prin vesuniile exercitate de întregul popor i-am sili pe bot-groși aștia să părăsească scena. Le ajunge cît au domnit. Acum avem un guvern socialist, totul va fi bine. Poporul german a obosit, a obosit îngrozitor de atîta împușcă!

L-au asasinat pe Liebkecht? Au reprimat o demonstrație, a doua, a treia? Unui om ca socialistul Noske i se spune „cîine singeros”? Oțiterii împușcă pe soldați? La dracul, cum să te mai descurci în toate astea? „Tovarășii trag în tovarăși”. Și cu unii și cu ceilalți am stat în tranșee. Sînt băieți buni, tovarășii adevărați, pricep rostul lucrurilor... Comuniștii... monarhiștii... sînt cele două extreme. Adevărul, cc. întotdeauna, trebuie să fie undeva la mijloc. Socialiștii au, desigur, dreptate totul se va schimba, trebuie numai să muncim și să împușcăm mai puțin. Nu se poate

ca după războiul ăsta blestemat totul să rămînă ca înainte.

Și totuși toate au rămas ca înainte. Să fi crezut socialiștii cu adevărat că succesul se poate obține prin măsuri prudente, evitîndu-se ciocnirile violente? Nu, n-au crezut. Liderii social-democrați de dreapta n-au cruțat gloanțele cînd era vorba de muncitori, de comuniști. Au făcut tot ce au putut pentru ca cei care au ucis milioane de oameni simpli să nu fie trași la răspundere, să rămînă mai departe la putere, să-și păstreze miliardele pătate cu sînge. L-au mințit, l-au mințit josnic, calculat, pe omul simplu, obosit de război, incurcat într-un păienjeniș de „da” și „nu”. Totul a rămas ca înainte.

...Peste om s-a prăvălit iar forța, o forță uriașă care-l strivește. Nu mai poate mișca nici mina, nici piciorul. Forța asta este stăpînă peste destinul lui, forța asta l-a trimis atunci să moară iar acum l-a prins din nou în labele ei hrăpărețe.

Rusinoasa pace de la Versailles — o pace im-

pusă de jefitorii care au mirosit că e rost să prazi fără teama pedepsei, Germania învinsă. 132 de miliarde de mărci despăgubiri. Regiunile industriale ale țării în mîini străine. Uriașa avalanșă a inflației strivind clasa muncitoare și mica burghezie. Industria și iuncherii spozîndu-și zilnic averile datorită inflației și relucînd rapid tot ce pierduseră în urma înfrîngerii. În anii 1929—1933 — criza îngrozitoare care a lăsat pe drumuri milioane de muncitori și a ruinat sute de mii de mici proprietari.

Și oamenii caută iarăși o ieșire. Nu se poate ca totul să rămînă ca înainte. Omul nu poate purta la nesfîrșit pe umeri povara asta de durere și nenorociri. Și totuși există o ieșire. Pentru cei care înțeleg că jumătățile de măsură nu merg, că trebuie să smulgi din rădăcini, o dată pentru totdeauna, răul, pricina acestui rău — întregul mod de viață existent — ieșirea este partidul comuniștilor. În noiembrie 1932, pentru partidul comuniștilor votează șase milioane de oameni. Dar mulți mai cred încă în bunul, bătrînul partid social-democrat, cu conducătorii lui prudenți care poartă gulere tari, cu cuvintele lor cumînți, rotunde, cu respectul lor pentru lege și ordine.

Unsprezece milioane de germani votează pentru Hitler. Urmările se cunosc: pînă azi întreaga omenire nu și-a putut încă reveni din coșmarul cumplit al morții și distrugerilor. Zeci de milioane de morți, împușcați, arși de vii, zeci de milioane de vieți mutilate, distruse, de copii care nu-și cunosc părinții și de femei rămase singure pentru totdeauna. Orașe uriașe în ruine și nemuritoare opere de artă distruse de barbari.

Care-i cauza demenței generale care a cuprins Germania odată cu venirea fascismului? Se spune că Hitler și fasciștii nu înseamnă Germania. Este adevărat. Și totuși Hitler a venit la putere pe căi legale, în conformitate cu legile și normele democrației burgheze. Cum s-a născut ura aceea oarbă față de întreaga lume, setea aceea de a ucide?

S-au scris mii de cărți despre fascism, despre război, despre Germania. Dar nu cred să fi descris cineva atît de puternic, sugestiv, prin chipurile unor oameni vii, în carne și oase, prin destinele și conflictele lor, prin gîndurile lor rostite și nexostite, ceea ce s-a petrecut în Germania an-

tabelică, ca Feuchtwanger. „Succesul”, „Familia Opperman”, „Frații Lautensack”, „Exilul” — sînt romane scrise de un om inteligent și subtil, cu o umbră „viziune interioară” a tot ce se petrece în jur. Ele oferă un teribil tablou al fascismului: cum s-a născut, cum s-a dezvoltat, cum a ajuns la înflorire. Tabloul acesta îți stă mereu în față, te chinuie, îți interzice să fii nepăsător față de trecut, prezent și viitor. Feuchtwanger urăște fascismul, îl urăște cinștit, deschis, din toate puterile lui, nefăcînd nici un compromis. Feuchtwanger cunoaște fascismul, cunoaște Germania, și acele condiții care au permis nașterea fascismului.



Inflație în 1923: cufere cu bani devalorizați.

Cu toate acestea nu mă pot elibera de senzația că undeva, în adîncul sufletului, nemărturisit sau poate chiar neștiut, Feuchtwanger a recunoscut o realitate grea, de care nu poți fugi, nu te poți ascunde: printre cei care poartă răspunderea venirii la putere a fascismului ocupă un loc — și nu ultimul — și oamenii înrudiiți sufletește cu eroii lui, cu concepția lor de viață, cu educația lor. E greu să-i tragi la răspundere pentru cele petrecute: oamenii aceștia au fost dușmanii fascismului, au fost cinștiți, cumsecade. N-au avut nimic comun cu toată murdăria aceea. Dar tocmai din cauza asta vina lor este cu atît mai mare.

Cum s-au putut întimpla toate acestea? Ce crede despre asta Feuchtwanger?

## 2. „...Să construiești, să faci bere, să fii porc”

În „Succesul” revine ca un refren sîcîitor, persistent, cîntecul favorit al mîunchenezilor despre Isarul verde și traiul bun. Un cîntecul naiv, sentimental. Și mîunchenezii sînt naivi, sentimentali. Trăiesc cu o deviză simplă, sănătoasă ca un măr rumen, deviza: „Să construiești, să faci bere, să fii porc”. În fond nu sînt oameni răi: mîncîncă crevături cu poftă, și tot cu poftă se bat pînă la dă singele, atunci cînd îi mîncîncă pumnii. Traiul bun este singurul lucru de preț în viață, toate celelalte sînt invenția „străinilor” fără adăpost; și tot ce tulbură somnul pașnic, liniștea, indigestul care domnesc la München trebuie grabnic înlăturat.

Inspăimîntătoare filozofie „pașnică”. Sentimentul de neliniște crește: nu-i chiar atît de inofensiv acest Isar verde și nu-s chiar așa de liniștite apele lui turburi, iar fundul cîmii de bere nu-i nici el chiar atît de pașnic. Toate merg atîta timp cît viața nu-l atinge pemicul burghez bavarez, cît nu-l smulge bucată de la gură, cît nu atentează la micul lui univers, la liniștea și bunăstarea lui.

Bavaria este o țară de chiaburi, de mici proprietari, o țară în care „idiotismul vieții satești” de care scria Marx a devenit o lege nescrisă și scrisă. Vai de acela care nu adoptă felul acesta de viață animalic, care iese cît de cît din cadrul general, socotit aici obligatoriu pentru orice om normal. Trebuie neapărat să apreciezi așa cum se cuvine „încăpătînarea prostescă cu care locuitorii podișului bavarez sînt capabili să vină de hac celui ce nu le e pe plac”, ca să înțelegi pe ce sol murdar a crescut fascismul.

...Din toate colțurile Germaniei au început să curgă spre München oameni cărora le-a fugit de sub picioare poziția socială, oțiterii înfumurați ai armatei kaizerului, lumpeni, tineri declasați cu nervii surescîtați, militari rămași fără soldă, oameni urmăriți de lege în alte landuri germane pentru îndeplinirea unor „misiuni patriotice”.

(Continuare în numărul viitor)



# Dragostea cea mare

# LENIN

## AR AVEA 92 DE ANI

Cind te gindești la Lenin, la întreaga lui viață îți dai seama cât de puternică și de statornică a fost dragostea sa față de oamenii muncii, încrederea lui într-înșii. Contactul cu oamenii era o necesitate organică pentru Vladimir Ilici.

Oricât de împovărat de treburi ar fi fost, Lenin căuta întotdeauna să-și facă timp pentru a sta de vorbă cu muncitori, țărani, intelectuali. Așa cum arăta Nadejda Konstantinovna Krupskaja, Lenin se simțea atras în mod deosebit „de muncitori... cu care discuta nespuse de bucurios despre problemele cele mai apropiate și mai intime și prețuia mult părerea lor”.

Bătrînul muncitor P. A. Danilov de la Putilov își amintește o întâmplare semnificativă. Era în toamna anului 1917. Generalul Krasnov se apropia de Piterul revoluționar. La apelul lui Lenin, în uzine se formaseră detașamente ale Gărzilor roșii, care plecau imediat pe front. Era perioada cea mai grea a luptei pentru Puterea Sovietelor. Într-o noapte întunecoasă, câțiva muncitori care făceau de gardă, ședeau într-un colț al secției, lângă sobă, și fierbeau cartofi. Deodată au apărut doi oameni: unul în uniformă militară, celălalt — un bărbat scund și robust — purta un palton cu gulerul ridicat și șapcă. Era Lenin. A dat mina cu toți, s-a așezat lângă foc și și-a întins spre el mâinile înghețate, dar imediat s-a ridicat și a început să pună întrebări: cum văd putiloviștii preluarea puterii de către bolșevici? Care este în general starea de spirit în uzină? Cite detașamente au fost organizate și trimise pe front?... Uzina are materie primă și combustibil?...

Apoi, el a ascultat cu cea mai mare atenție răspunsurile, uitându-se pieziș, cu ochii lui căprui și expresivi la însofitorul său, ca și cum l-ar fi îndemnat: ascultă ce spune, ce gindește clasa muncitoare! Intre timp începuse să fiarbă ceaiul și erau gața și cartofii. Cam stînjeniiți, muncitorii l-au invitat pe Lenin să bea ceaiul cu ei.

— Bucuros, a răspuns el și, continuând să asculte, a băut cu plăcere ceai și a mâncat cartofi, înmuindu-i în sarea turnată pe o bucată de ziar.

Dar iată cum și-a petrecut Vladimir Ilici sărbătoarea de 1 mai 1920. Dimineața, a luat parte la subotnik. Apoi, a rostit o cu-

vintare insuflețită în piață, la un mare miting închinat punerii pietrei inaugurale la monumentul „Munca eliberată”. În aceeași zi, în cantina de la „Triohgorka”, a vorbit în fața textiliștilor, apoi a rostit cite o cuvîntare la mitingurile oamenilor muncii din raioanele Bauman și Zamoskvorešk. Iar seara, a plecat din nou la marginea orașului, în raionul Blagușo-Lefortovski, la inaugurarea Palatului muncitoresc, unde și-a petrecut tot restul zilei de sărbătoare discutînd simplu, de la inimă la inimă, cu muncitorii.

La începutul anului 1919, a venit la Lenin o delegație din partea țăranilor din plasa Malinovsk, gubernia Vladimir. În cabinetul lui Lenin era frig. Gerul desenase pe geamuri mii de floricele. După ce s-a sfîrșit discuția simplă, de la om la om, unul din delegați a întrebă: „De ce-i așa de frig la tine, Vladimir Ilici?” Lenin a zîmbit numai cu ochii. „Păi avem lemne puține, a răspuns el. Trebuie să facem economie”. Apoi țăranii și-au luat rămas bun și au plecat. Iar după cîteva zile, pe adresa „Moscova, Kremlin, Lenin” din gubernia Vladimir, a sosit un vagon de lemne. Și o scrisoare, în care se spunea cam așa: Iată îți-am trimis lemne. Să îți se facă o sobă, iar dacă pe acolo nu se găsește un sobar bun, o să-l trimitem pe al nostru: în sat la noi e unul...

Odată a avut loc următoarea întâmplare: la Kremlin a venit un ostaș al Armatei Roșii care s-a prezentat la secretarul lui Lenin și i-a dat jumătate de piine. „Dă-i-o lui Ilici s-o mănince sănătos, acum e foame”. Nu s-a înscris pentru audiență și a cerut numai secretarului să i-l arate și lui pe Lenin cînd o trece pe acolo. Asemenea cazuri se repetau des. Lenin interzisese să i se facă daruri, ba chiar se supăra cînd i se aduceau. Dar darurile făcute cu inima curată, mărturiile ale dragostei sincere a poporului soseau totuși la Kremlin din toate colțurile țării. De obicei, la indicația lui Lenin, ele erau trimise la case de copii sau spitale.

Dragostea și grija lui Vladimir Ilici față de oameni au fost uimitoare. Și oamenii i-au răspuns și îi răspund la fel. Ceea ce vedem cu deosebită forță astăzi, cînd cele mai mărețe idei leniniste se traduc în viață...

**Boris Polevoi**



Lenin cu copii

Desen de N. Jukov

Oriunde pleca, oriunde se ducea, Lenin era urmat întotdeauna de un om, ciudat la înfățișare și tăcut. Nu era nici tânăr, nici bătrîn, nici trist, dar nici vesel. Lenin se uita pe furis la el și se tot întreba:

— Cine o fi? De ce mă tot urmărește și de unde vine? Poate că e pus să mă păzească... Va trebui să-i spun lui Dzerjinski să fiu scutit o dată pentru totdeauna de această gardă personală.

Dar cu cît îl cerceta mai atent pe misteriosul său însofitor, cu atît se pierdea și mai mult în ipoteze. Într-o bună zi, nu s-a mai putut stăpîni și l-a întrebat:

— Iartă-mă, tovarășe, dar ce tot notezi în carnețelul dumitale?

— Informații pentru ziar. Sînt reporter la „Pravda”, Vladimir Ilici.

— Reporter?! Și eu credeam cu totul altce-

va, îi zîmbi binevoitor Lenin. Mărturisesc că și eu am vrut să scriu ceva: o plîngere împotriva dumitale. Deocamdată, față de un tovarăș de muncă cum ești d-ta, n-am nici o pretenție. Un lucru însă te rog foarte mult: să scrii întotdeauna exact cele ce auzi. În munca noastră nu se poate altfel.

— Am să mă străduiesc, Vladimir Ilici.

Și în ziar apăreau într-adevăr însemnări referitoare la cuvîntarea ținută de Lenin în fața țășătoarelor de la „Triohgorka”, la călătoria făcută de el într-un sat de lângă Moscova (unde, scoțînd șuvițe albăstrui

de fum, cele dintii tractoare din Rusia răsturnau primele brazde), la convorbirea cu muncitorii de la un depou de cale ferată...

Într-o zi, s-a întimplat însă o defecțiune. La sfîrșitul unei adunări importante, de Lenin s-a apropiat în grabă reporterul care l-a rugat:

— Vladimir Ilici, n-ați vrea să repetați în două cuvinte ceea ce ați spus la adunare?

— Adică cum vine asta? Dumneata unde ai fost, colega?

— Am întirziat...

— Nu înțeleg.

— Am întirziat, zic. Tramvaiele

## Reporterul

— Schiță —

nu merg, nu este curent pe toată linia.

— Și atunci cum ai venit? Pe propriile dumitale picioare?

— Da. Așa. La început am mers repede, apoi am ostenit și iată...

Lenin se uită cu luare aminte la reporterul tulburat și observă pentru prima oară că nu era „nici tânăr, nici bătrîn”, ci *bătrîn*, bătrîn de tot, un om complet cărunt.

— Uite ce este, dragă tovarășe. Îți dau un avertisment pentru întirziere. Serviciul este serviciu.

Reporterul nu-și putu da seama imediat dacă Lenin glumea sau vorbea serios. Dar Vladimir Ilici nu

glumea. Se uită încă o dată la reporter și-i spuse cu asprime, fără urmă de ironie:

— Avertismentul meu ai să-l aduci la cunoștința redacției. Iar acum, să ne retragem undeva și să scriem despre cele ce am discutat cu muncitorii. Intre altele, a fost vorba și despre disciplină, așa că o să-ți fie de folos să scrii și despre asta.

Apoi cei doi s-au retras într-un birou liber și n-au ieșit de acolo decît foarte tîrziu. Schimbul de seară își începuse de mult munca, în secții era iarăși zgomot și fum,

noastră nu se poate altfel, spuse Lenin, schițînd un zîmbet abia vizibil.

În clipa aceea, ușa biroului se deschise încet și-și făcu apariția șeful secției care-i întinse nehotărît reporterului un petec de hirtie verde, unsuroasă și liniată mărunț. Era probabil o foaie de comandă.

— Nu, asta-mi trebuie mie, spuse Lenin.

Apoi, cu o mișcare bruscă, trase spre el un taburet, se așeză la mășuța șubredă a șefului de secție și scrise cîteva cuvinte pe hirtia verde, pe care o întinse reporterului:

— Cu asta ai să te prezinți la Consiliul Comisarilor Poporului. Te-aș fi dus eu pină acolo, dar mă grăbesc în alt loc. Iartă-mă că te-am reținut.

Apoi, după ce dădu mina cu șeful secției și cu reporterul, plecă.

După cîteva minute reporterul uluit părăsi și el biroul. A doua zi, în zori, se prezentă la Consiliul Comisarilor Poporului. Abia acolo află ce scrisese Lenin.

În notă, el arăta că reporterului de la „Pravda” trebuie să i se pună imediat la dispoziție un cal:

— Omul nu este tânăr și, după părerea mea, îi e greu să alerge zile întregi, pentru treburile redacției, citi cu îngrijorare în glas directorul treburilor.

Lenin se înșela, poate, pentru prima oară în viața lui. Căci niciodată reporterul nu se simțise atît de tânăr, atît de neobosit, ca atunci!

**Viktor Teipugov**





## „Dreptul la vis“

„Dreptul la vis“. Un drept pe care legile fundamentale ale statelor ar trebui să-l înscrie într-un loc de frunte. Să visezi viitorul, să ai perspectiva liberă de ori ce îngrădire — iată ce înseamnă acest drept. Dar mai ales să ai garanția că visul poate fi realizat. Visul nu înseamnă iluzie deșartă. Cu iluzii sînt hrănite generații de tineri din lumea capitalistă care nu cunosc cel puțin o dimensiune a timpului, viitorul. Și ce poate fi mai dureros decît lipsa visului, a posibilității de a-l realiza la vîrsta marilor elanuri?

Acestor tineri, socialismul le opune eroul său, omul care are dreptul, și chiar datorită, să viseze. E una din cele mai splendide cuceriri, această posibilitate de a visa frumuseți nebănuite. Căci ce altceva decît frumosul ridicat la rangul de conduită în viață sînt rîndurile Liubei Iakimenko, publicate în „Komsomolskaia Pravda“. Un nume oarecare, o tinăra din milioanele de tinere care prin faptele lor înscriu în istorie biografia Comsomolului leninist. Liuba are garantat „dreptul la vis“. Ea povestește cum își inchipuia că se desășoară marea bătălie pentru porumb pe întinsurile Uniunii Sovietice. „Vedea“ pînă departe pe pămînturile desțelenite ofensiva împotriva secetei și a paraginii, se gîndea la toți tinerii care, răspunzînd chemării partidului, plecau spre răsărit.

„Dar la noi? În sovhozul nostru din regiunea Poltava nu se poate face nimic?“ se întrebă Liuba. Și atunci visul a devenit fapt. A luat conducerea unei brigăzi comsomoliste care a hotărît să obțină 65 de chintale porumb boabe la hectar. La auzul acestei cifre, unii au rîs. Tinerii au perseverat însă. Ei visau la zilele de toamnă. Așteptau înfrigurată rezultatele. Tot satul, povestește Liuba, s-a strîns în jurul tarlalei comsomoliste. „Am reușit oare? Da, 70,5 chintale“. Și Liuba povestește că unii au întrebat-o: — Ce făceați dacă nu își îndeplineai angajamentul? — Aș fi luat-o de la început. Pînă la urmă reușeam. E în această siguranță nu îngîmfarea omului mulțumit de sine, ci perseverența în atingerea unui scop. Mai mult chiar, dorința de a nu lăsa visul să fie doar iluzie. Și Liuba încheie scrisoarea către ziar: „Să nu trăim zadarnic pe pămînt. Prin munca noastră să aducem oamenilor fericire și folos“. Aproape un mesaj, un crez al unei generații exprimat în câteva cuvinte.

Aceeași generație din care fac parte și cei peste 1.200.000 de tineri care, la chemarea Comsomolului, au plecat să lucreze pe marile șantiere ale construcției comuniste. (E interesant de menționat că trei sferturi din totalul căilor ferate în construcție sînt opera comsomoliștilor). Fiecare act al acestor tineri, milioane și

milioane de fapte care se petrec în fiecare zi, îmbogățesc biografia Comsomolului, unde se află înscrise și visul Liubei, ca și cel al lui Vladimir Denisov. Cine este acest Vladimir? A intrat la politehnică. Dar nu la facultatea de hidroconstrucții pe care dorea să o urmeze. Așa că nu era satisfăcut. Atunci s-a hotărît să părăsească facultatea, căminul, cantina, toate condițiile vieții de oraș, pentru a pleca la hidrocentrala de la Krasnoiarsk, cea mai grandioasă construcție de acest gen din lume. Betonist, lăcătuș montor, dulgher — Vladimir s-a calificat în câteva meserii în funcție de necesitățile șantierului. Acesta e prezentul. Dar viitorul în orașul Divnogorsk care se construiește lângă hidrocentrală? Vladimir visează. Va fi un oraș construit pe terase care vor cobori spre Ienisei. La mal se va construi o mare bază nautică. Și străzile? „Strada constructorilor“, „Strada primilor tineri căsătoriți“, „Strada visurilor“ — la aceste nume se gîndește Denisov care, sperăm, va locui pe această din urmă stradă.

Împlinirea aceasta între prezent și viitor ia uneori forme uimitoare. Tinerii de pe șantierul combinatului de îmbogățire a minereului din Kacikamar, o îndepărtată regiune a Uralului, s-au adunat într-o noapte la o mare consfătuire. Baraca în care avea loc întrunirea era zgîlțită din toate încheieturile de un vînt năpraznic. Ploaia bătea cu furie. Iar un bec abia lumina masa prezidiului. Și adunarea se ținea după o zi de muncă încordată. Ce a putut să-i aducă pe comsomoliști, pe o asemenea vreme, la adunare? O discuție deosebit de importantă, o discuție despre viitor. Care să fie culoarea predominantă în viitorul lor oraș: alb sau roz? Iată tema unor dezbateri aprinse. Lumina, peisajul, factorii economici au fost coordonatele de care s-a ținut seama. Culoarea roz a învins. Dar mai important este faptul că undeva în Ural se naște nu numai un oraș nou dar apere și omul multilateral al societății comuniste. De la strung la dezbateri despre „culoarea orașului“ — iată visul devenit realitate. Această realitate apare și la Komsomolsk pe Nipru, la Rudnii în Kazahstan, la Angarsk sau la Amursk, peste tot unde omul a cîștigat „dreptul la vis“.

Visul înseamnă și Gagarin, și Titov, și folosirea pașnică a energiei termonucleare, și ereditatea dirijată, și mașini care se autoconduc, dar și Liuba, Vladimir sau comsomoliștii din Ural. Urmașii noștri vor vorbi cu respect și admirație despre tinerii pentru care „strada visurilor“ nu este o fantezie, ci realitatea cotidiană.

Sergiu Brand

Săptămîna aceasta, la cel de al XIV-lea Congres al Comsomolului, armata marele raport. Delegații la Congres au vorbit despre viața și munca lor și a tinerei generații de constructori ai comunismului.

Pentru că fiecare generație, ca și fiecare om, are biografia sa. Biografiile lungul anilor alcătuiesc biografia Comsomolului, una dintre cele mai mari organe trecut prin Comsomol). Tovarășii lui Pavel Korceaghin au scris-o cu baionetele și Magnitka, Komsomolskul pe Amur și Uzina de tractoare din Harkov a continuat la ea numele, scris cu sînge fierbinte, eroii Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Biografia Comsomolului continuă. Este biografia generației adînc credință prin creația inspirată a tinerilor pe șantierele comsomoliste fruntașe și pe cîmp ogoarele de porumb și în liniștea laboratoarelor, în colectivele de muncă comună. Gagarin și Gherman Titov, educați de Comsomol, au adăugat la această biografie.

Toți cei care muncesc și învață, construiesc mari obiective industriale, care vității muncii în uzine, care veghează la o ca o intrupare vie a devisei omul este pe aflare sensul vieții în slujirea devotată a ca noi la biografia generației lor.

# Veșnica tinerie Comsomol

## Nemuritorul Pavel Korceaghin

Există în filmul sovietic „Pavel Korceaghin“ al regizorilor Alov și Naumov o scenă memorabilă. Poate nu rețin atît de exact detaliile cît sensul ei adînc eroic, umanitar, înalt. După ce îl vedem pe Pavel ținut la pat de boala grea care-l chinuie dar niciînd nu-l înfrînge, deodată, pe ecran apare imaginea lui Korceaghin așa cum era la începutul activității sale revoluționare: sănătos, puternic, dirz. Și eroul rostește: „Iar dacă vă va spune vreodată cineva că Pavel Korceaghin a murit, să nu credeți. Ar fi o minciună“.

Pavel Korceaghin, eroul favorit al tineretului sovietic a educat neconținut generațiile în spiritul patriotismului socialist, al muncii neobosite, al dragostei față de cauza comună.

Ca experiență, ca fapt, viața sa propriu-zisă e inimitabilă. Ca sens director însă — fiecare acțiune de eroism a tineretului sovietic cuprinde undeva exemplul lui Pavel Korceaghin.

Pe o altă treaptă a spiralei ca și a istoriei — contemporani totuși prin eroism cu personajul lui Ostrovski — se află Matrosov și Meresiev, Zoia Kosmodemianskaia și Oleg Koșevoi și atîția alții ca ei educați de partid.

Dar eroismul oamenilor sovietici nu este numai cel al momentelor excepționale, ci a devenit o componentă a vieții cotidiene, un element fără de care nu mai poate fi înțeleasă viața constructorilor comunismului.

Este deopotrivă eroic să străbați Pacificul, cum au făcut-o cei patru „oameni obișnuiți“, marinarii comsomoliști sovietici care s-au luptat 49 de zile cu oceanul, să-ți părăsești orașul natal pentru a merge în vreun colhoz sau sovhoz îndepărtat, să-ți pui forțele în slujba agriculturii sovietice. Este deopotrivă eroic să-ți dai viața, ca Valea Novikova, elevă din clasa a X-a, salvînd din flăcări pe alții, ca și să trăiești, să gîndești, să acționezi așa încît „totul să meargă normal“, acolo în Cosmos, ca Gagarin și Titov.

★

Numele comunistului american Henry Winston este bine cunoscut. Acest luptător neînfricat pentru pace și fericirea poporului american a fost aruncat în temniță unde și-a pierdut vederea. În momentul de față Winston se găsește la tratament în Uniunea Sovietică. Din toate colțurile patriei sovietice sosesc scrisori pe adresa lui, scrisori în care oamenii necunoscuți își exprimă admirația, simpatia, dragostea pentru comunistul american. O astfel de scrisoare

a fost expediată și de Roza Șafigulina, s la Institutul pedagogic din Tomsk.

Sînteți un comunist adevărat, scrie sînt o obișnuită fată sovietică, studentă, pentru oameni, de aceea vă ofer ochii mei tînări, ochii mei au vedere foarte bună nevoastră aveți nevoie de ei pentru lucrul vă mai așteaptă. Vă rog să vă dați consimțul.

Roza Șafigulina este o fată sovietică născută... Gestul său — de neconceput și orînduire decît cea socialistă, care învemenii să trăiască pentru oameni — este potrivă excepțional și obișnuit.

Excepțional — pentru că un om poate într-atît cu dăruirea de sine; obișnuit — pentru că acest lucru se petrece într-o care eroismul a devenit obișnuit, în acțiunile de fiecare zi ale oamenilor.

Henry Winston îi răspunde Rozei: „Te-te o clipă la importanța următoare bări: ce răsuneț va avea propunerea t tre milioanele de americani — negri și In fața lor se află o fată sovietică, feli liberă, care trăiește în zilele cînd a practic, construirea comunismului. Ea îi ochii unui negru care și-a pierdut ved

lupta împotriva exploatarei și inegalității, în lupta pentru socialism. Ce minunat exemplu de internaționalism proletar!... Înțeleg foarte bine sinceritatea propunerii tale. Și sînt fericit să spun că nu o pot primi“.

„Omul este prietenul omului“.

Deviza aceasta, înscrisă în inima oamenilor sovietici explică totul, prin generozitatea pe care o implică.

La uzina de compresoare din Penza s-a produs într-o zi un accident de pe urma căruia tînărul muncitor Iuri Nuikin s-a ales cu arsuri grave, cele mai multe de gradul trei. Există o singură soluție pentru salvarea lui: grefa de piele. Dar era nevoie de cel puțin douăzeci de donatori.

Comitetul de Comsomol a lansat un apel către tineri. Și apelul a declanșat o ceartă în toată legea.

Iată cum s-a întîmplat.

Mai întîi s-a prezentat Kolea Selivanov, șeful atelierului de montaj,

Comsomol



9 milioane de comsomoliști și-a prezentat și-au trimis, făcând prin aceasta biografia

or comsomoliste care s-au succedat de-a U.R.S.S. (peste 75 de milioane de tineri au generația care a construit Dneproghesul țile și ciocanele. Mai târziu și-au adăugat

r comunismului. Ea se scrie prin munca, vite ale pământurilor trezite la viață, pe comitetele de Comsomol. Comuniștii Iuri zboruri cosmice.

ă desțelenească pământurile și să comparele și contribuie la ridicarea productivității și trăiesc pentru fericirea celorlalți, menilor, într-un cuvânt toți cei care își lui, în lupta pentru comunism, adaugă file



Foto: I. Samoilov

# Ște a lului

— Tovarășe secretar, am venit! Sintem frefeci. Au fost mai mulți voluntari, dar ne-am îndit că ația ajung.

După câteva minute s-au prezentat cei de la biroul de construcții, în frunte cu Naum Cecel-ki, care a exclamat înciudat:

— Ah, ne-au luat-o înainte!

Apoi au venit alții, și alții, în total două sute de donatori. Cearta între ei a avut loc chiar colo, în biroul Comitetului de Comsomol. Au început-o cei de la turnătorie:

— Iuri lucrează în secția noastră. Deci noi trebuie să-l ajutăm.

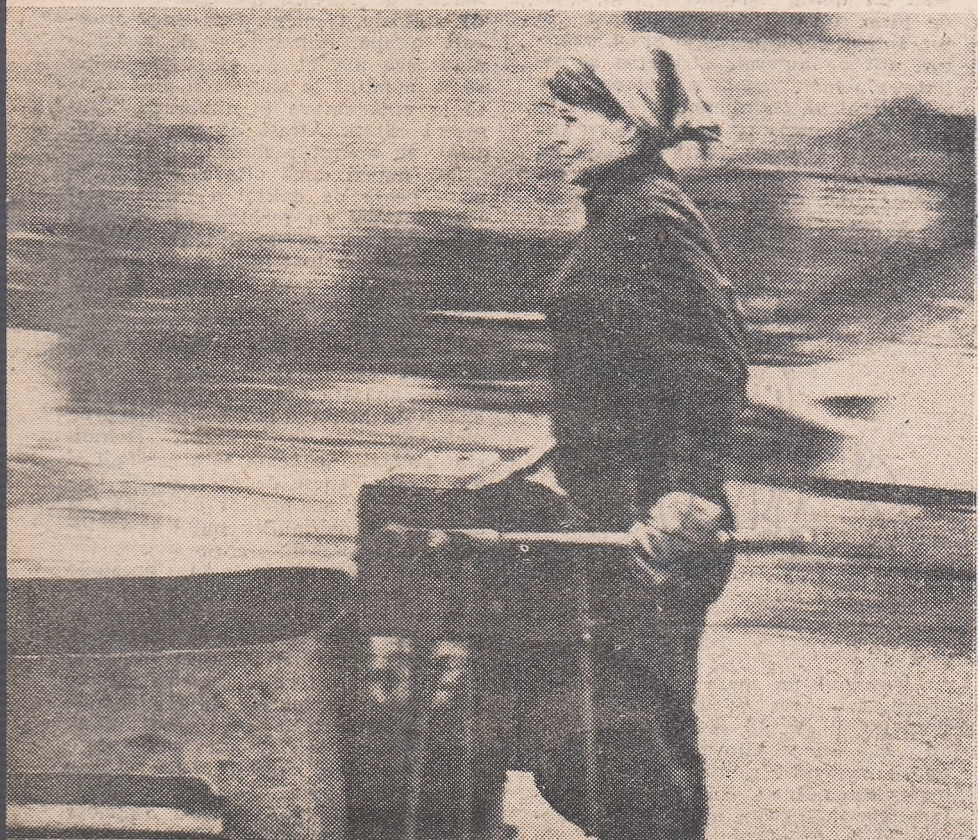
— De ce voi? au răsunit proteste din toate părțile. Iuri este și tovarășul nostru, al tuturor.

— Pot să jur că nici măcar nu-l cunoașteți și nu s-a iăsat bătut cel de la turnătorie.

— Ce importanță are! Face parte din colectivul nostru.

Roza, ca și Iuri Nuikin, știu că trăiesc într-o lume în care tovarășii tăi de viață, de muncă și de ajutor, te sprijină, te însuflețesc. O lume în care credea cu toată forța și Nikolai Ostrovski și, ținut la pat și lipsit de vedere, și crea nemuritorul Pavel Korceaghin.

Tita Chiper



Lina Sutko, conducătoare de electrocar la uzina „Rostselmaș” din Rostov.

## Șantierul romanticilor

Comsomoliștii socotesc Zapsib-ul (formă prescurtată a lui Zapadno-Sibirski, la rindul său prescurtare a numelui Combinatului metalurgic din Siberia apuseană care, întreg, sună amplu și solemn, Zapadno-Sibirski metallurghiceski kombinat) șantierul lor numărul unu.

I-au spus intim, familiar, Zapsib chiar din primele zile, așa cum constructorii Magnitogorskului și-au alintat gigantul Magnitka. Nevoia aceasta a oamenilor sovietici de a folosi pentru uriașe obiective industriale nume scurte, neoficiale sau diminutive — așa cum se adresează în mod obișnuit surorilor, fraților, iubitelor — este o dovadă foarte impresionantă, adinc tulburătoare, că destinele constructorilor și ale construcțiilor sunt legate strins, într-un fel caracteristic pentru relațiile dintre oameni.

Cum sint, de exemplu, cele dintre șantierul numărul 1 și colectivul său de romantici. Fiindcă despre constructorii Zapsib-ului se spune că sint de profesie romantici. Lăcătuși, montori, betoniști, electricieni, șoferi, buldozeriști, macaragii — au toți o profesiune comună, generală: romantismul. O profesiune sau dacă vreți, o profesiune de credință.

Trăiesc și muncesc într-un ritm torrențial, este în ei o organică pasiune a dăruirii, a muncii unei pline de sacrificii pentru marea lor obiectiv, o putere de a visa cu ochii larg

deschiși, de a anula anii și a vedea precis clipa când vor putea raporta țării: — Patrie, primește metalul Zapsib-ului!

În numele acestei clipe minunate, când Zapsib-ul va produce metal pentru comunism, macaragii Tolea Pileavski și Venka Kuzmin au făcut în iarna aceasta o faptă careia i-a mers vestea în toată Siberia, în întreaga Uniune Sovietică.

Era un viscol cumplit. (Întimplarea a relatat-o un siberian. Imaginați-vă deci, ce prăpăd era dacă siberianul a scris „viscol cumplit”). În sectorul lui Tolea și Venka lucrările fuseseră terminate. Uriașa macara-turn condusă de cei doi prieteni stătea degeaba. În schimb era mare nevoie de dinșa pe un alt sector (fiindcă cu tot viscolul nimeni nu se gîdea să întrerupă lucrul: comunismul are nevoie de metalul Zapsib-ului). Nimic mai simplu, s-ar părea. Muși macaraua pe sectorul unde-i nevoie de ea. Dar asta înseamnă netezirea drumului, instalarea șinelor speciale pe care se deplasează uriașa mașină. Mai însemna, în cazul de față, trecerea unui deal în toată legea care despărțea cele două sectoare. Condiții destul de grele — și care în orice caz cer timp — și pe o vreme normală, dar mi-te pe un cumplit viscol siberian!

Venka s-a urcat pe un buldozer și a luat-o înainte ca să netezească cît de cît drumul. Tolea venea în urma lui cu macaraua, pe patru crîmpele de șine pe care tot el le monta, le parcurgea și apoi le așeza din nou în fața lui. Așa s-a deplasat gigantică mașină, metru cu metru pînă a ajuns în sectorul vecin. Cînd a început urcușul, băieților le-a trecut fulgerător prin minte un gînd: — Dacă se întrerupe curentul electric? (Și nu era deloc exclus, pe așa viscol). Macaraua se va prăvăli la vale și atunci...

Dar cu toată puterea lor de a visa au alungat acest atunci și s-au gîndit la altceva, la lucruri frumoase. Poate că se auzeau rostind solemnă frază-raport:

— Patrie, primește metalul Zapsib-ului!

Pe șantierul Zapsib-ului există și o brigadă cunoscută sub numele de brigada sergenților. Nu știu cum s-a întîmplat că aproape toți membrii ei au fost sergenți în armată. Demobilizați, au venit să lucreze pe marea șantier siberian, s-au calificat ca betoniști și au alcătuit o brigadă. Fi-rește, șeful este și el fost sergent, Nikolai Volkov.

Cînd l-au făcut brigadier, nu se pricepea mai bine decît ceilalți la turnarea betonului, dar și-a zis: dacă trebuie, trebuie. Iar numai după câteva luni, despre brigada lui Kolea se vorbea pe tot șantierul: stabilise un record turnînd, în trei schimburi, 120 metri cubi de beton. Cum a fost?

— Simplu. Trebuia beton. Am lucrat... a explicat, sfios și liniștit Kolea.

Apoi tot așa de liniștit a luat steagul roșu de frunță și l-a dus în brigadă. „Sergenții” n-au de gînd să-l cedeze cu una cu două.

Trebuia beton. Au lucrat... Cîte trei schimburi la rînd, sacrificînd orele de somn, făcînd pauze scurte doar ca să se încălzească puțin. Kolea dormea pe apucate și chiar dacă acest pe apucate însemna uneori numai două-trei ore, se scula cu aceeași glumă pe buze:

— Să mai dorm așa, vreo șase sute de minute, ce ziceți, băieți?

De atunci brigada a căpătat experiență, foștii sergenți au devenit betoniști de mîna întâia. Dar au păstrat felul acesta de a munci pasionat, pînă la uitare de sine. Acolo unde e mai greu, acolo unde-i nevoie de mîni puternice și pricepute brigada lui Kolea este prezentă.

Vîrsta biologică nu-i mai dă dreptul lui Hariton Ivanovici Lukin să poarte carnetul de comsomolist în buzunar. Hariton Lukin era comsomolist cînd a luat parte la construirea marelui obiectiv al primului plan cincinal — Kuzneșkstroï-ul — unde a și rămas să lucreze. Apoi a luptat pe front ca tanchist, a fost rănit grav de cîteva ori, s-a întors cu gradul de căpitan. Sănătatea nu i-a mai îngăduit să lucreze la combinat și și-a găsit o muncă mai ușoară. Dar cînd a auzit că se construiește Zapsib-ul, veșnica lui tinerețe comsomolistă l-a dus acolo, pe îndepărtatele meleaguri siberiene. Explicația pe care a dat-o mai în glumă, mai în serios, ni se pare un răscolitor document uman.

— Aveam o datorie față de stat. În război au ars sub mine paisprezece tancuri, adică cinci sute de tone de oțel. Așa că m-am hotărît să iau parte la construcția combinatului, înțelegeți?

Înțelegem, Hariton Lukin. Tu, (iar-tă-ne că-ți spunem tu la vîrsta și experiența pe care le ai, dar ești un simbol al eternei tinereți comsomoliste) veteran al Kuzneșkstroï-ului, te-ai simțit dator să construiești și Zapsib-ul. Nu era vorba de cele 500 de tone de oțel, ci de o altfel de datorie — datoria de a fi întotdeauna acolo unde-i nevoie, unde-i mai greu. Și mai înțelegem cît de adîncă și de legitimă ți-a fost emoția cînd garda Kuzneșkstroï-ului, comsomoliștii primului cincinal au transmis recent steagul roșu, care acum 30 de ani s-a înălțat deasupra capului tău de adolescent pe schelele combinatului de la Kuzneșk în plină construcție, celor ce azi construiesc Zapsib-ul. Roșul steagului, desigur, a pălit — au trecut totuși 30 de ani — dar pinza care ți-e atît de scumpă flutură la fel de mîndru pe schelele noului gigant.

...Cîteva destine de eroi, care sint, de fapt, sinteza unei întregi generații eroice. Cîteva episoade, care în în-lănțuirea lor sint un imn închinat nemuritoare tinereți comsomoliste.

Iulia Scutaru



# Veseli neam al delfinilor

Un  
reportaj  
ştiinţific

Noaptea se scurse pe nesimţite. Cerul se acoperi de norii alburii ai zorilor. Puntea motonavei noastre, care mergea de la Odesa la Batumi, fu invadată de călătorii ieşiţi în întâmpinarea soarelui. Odată cu răsăritul, valurile din faţa probei fură spintecate de zeci de delfini, care săreau din apă, pentru a cădea din nou cu zgomot, se cufundau şi apoi se iveau iar înaintea vasului...

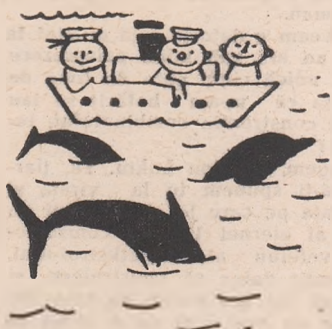
Delfini — iată un nume ce desemnează zeci de specii de animale care trăiesc în mări şi oceane, în golfuri şi chiar în riuri, animale deosebite ca dimensiune, formă, culoare şi structură, fel de viaţă şi comportare. Cuvântul vine de la grecescul „delphos” („frate”) şi a ajuns la noi peste veacuri, învăluit în legende fermecătoare.

În apele Uniunii Sovietice se întâlnesc delfini comuni şi prodelfini dungaţi, afalini, delfini baleniformi, delfini cu partea ventrală albă, cu botul cenuşiu sau alb. Afalini care trăiesc şi în Marea Neagră se întâlnesc în cete de câteva zeci şi chiar sute de capete. Iar delfinii comuni, pe care-i vinează pescarii din Marea Neagră, formează uneori cirduri uriaşe de câteva mii de capete.

## Cu cincizeci de kilometri pe oră!

Delfinii sînt în continuă mişcare în căutarea hranei. Chiar şi atunci cînd dorm se mişcă, căci o dată sau de două ori pe minut trebuie să se ridice la suprafaţă ca să inspire aer. În împrejurări excepţionale, totuşi, pot sta fără să respire şi şase-şapte minute.

Unele specii de delfini se pot mişca în apă cu o viteză uriaşă, pînă la cincizeci kilometri pe oră. Cum de se mişcă delfinii atât de iute? În primul rînd datorită formei lor perfecte de torpilă sau, cum spun oamenii de ştiinţă, formei hidrodinamice ideale a



corpului lor şi greutatea mică a acestuia. Apoi, delfinii au un „motor” puternic, alcătuit din coadă, care are o musculatură viguroasă şi aripioare mari. În afară de aceasta, s-a stabilit recent că pielea netedă şi elastică a delfinilor este acoperită cu o „unsoare” specială, secretată de anumite glande. „Unsoarea” aceasta exclude aproape în întregime frecarea şi „înlătură” formarea acelor vârtejuri care îngreunează mişcarea chiar şi a unui corp cu o formă aerodinamică ideală.

Delfinii nu au o vedere ageră, în schimb auzul acestor animale, după părerea oamenilor de ştiinţă japonezi, este unic. Cercetările au arătat că delfinii baleniformi percep sunetele nu numai cu ajutorul aparatului auditiv, ci al întregului corp, mai ales

prin suprafaţa pielii capului. Dintr-un amalgam de sunete, ei „ştii” să selecţioneze numai ceea ce-i interesează.

Un îngrijitor de la acvariul din Brighton (Anglia) obişnuia să-i cheme pe delfini la mîncare printr-un fluierat, iar la acvariile din S.U.A. şi Japonia, delfinii sînt „convocaţi” la masă printr-un clinchet de clopoţel.

Într-un rînd, pe o plajă a Mării Negre, la vederea unor delfini care se zbenquiau, o tinăra moscovită spuse:

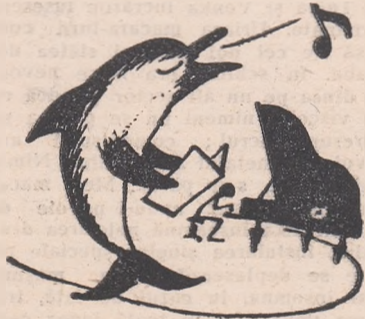
— Nu-mi plac peştii aştia! Nu vreau să intru în apă pînă cînd n-or să plece de aici.

Tinărul care o însoţea, un localnic probabil, o întrebă şiret:

— Vrei să le spun să înceteze zbenquiala şi să o şteargă de aici?

Şi, luînd două pietricele, le lovi una de alta sub apă. Imediat se întimplă o „minune”: delfinii dispărură sub apă, apoi apărură din nou la suprafaţă, la o mare depărtare, după care pieriră definitiv din cîmpul vizual.

Pescarii din Marea Neagră ştiu că delfinii se tem de ciocănituri, aşa că



folosesc cu succes acest procedeu cînd vor să-i mîne spre năvodul-pungă. Focurile de armă îi îndepărtează de asemenea de ţărm pe delfini.

În vechime delfinii erau socotiţi „melomani”, dar oamenii de ştiinţă contemporani nu sînt de acord cu această concluzie. Problema gîsului sau a „limbii” delfinilor se împleteşte strîns cu problema auzului şi a capacităţii lor de a se orienta în spaţiu.

## Baschet-bal acvatic

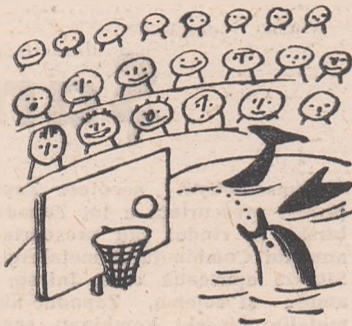
Cînd văd că delfinii sar din apă, pescarii din Marea Neagră obişnuiesc să spună:

— Se joacă delfinii, o să fie furtună!

Încă la începutul secolului trecut, cunoscutul om de ştiinţă rus Pallas a arătat că întîlnirea cu delfinii în largul mării indică apropierea furtunii. Într-adevăr, în majoritatea cazurilor „previziunile” delfinilor, remarcate de Pallas şi de pescarii din Marea Neagră, se adevăresc. „Simţind” apropierea furtunii, delfinii se depărtează de ţărm şi fac sărituri, ieşind la suprafaţa apei mai mult decît de obicei.

Se înţelege că nu este vorba de acţiuni conştiente ale delfinilor. Aşa cum a arătat I. P. Pavlov, baza fiziologică a comportării animalului o constituie întotdeauna procesele reflexe care în timpul vieţii se îmbogăţesc cu reflexe condiţionate dobîndite, provocate de excitanţi externi. În cazul de faţă, excitanţii externi sînt undele infrasonore, prevestitorii furtunii ce se apropie, care provoacă delfinilor un anumit reflex. Animalele se îndepărtează de ţărm, înotînd spre larg, căci valurile stîrnite de furtună i-ar putea arunca pe mal sau lovi de pietre şi de stînci.

La acvariul din Florida, delfinii au fost foarte uşor învăţaţi să facă diferite exerciţii între care şi acela de a „juca baschet”, adică de a conduce mingea pe suprafaţa apei şi a o arunca



ca într-un inel prevăzută cu o plasă fixată deasupra apei.

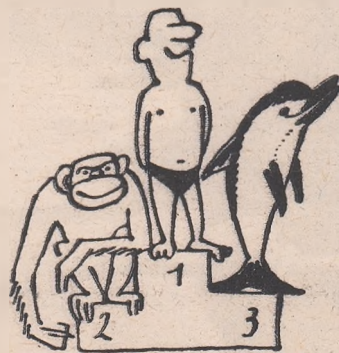
Pentru numerele executate, delfinii primesc ca recompensă din partea dresorului peşte. Dacă nu capătă peştele imediat, atunci ei înoată cu mare zgomot pînă la marginea bazinului, „cerîndu-l” cu insistenţă.

După cum se vede din acest exemplu, delfinii pot fi uşor dresaţi datorită însuşirii lor innăscute de a reacţiona rapid la schimbările mediului înconjurător. Se poate spune că receptivitatea mare a delfinilor faţă de factorii excitanţi externi, capacitatea lor de a reacţiona rapid la aceşti factori dovedesc înaltul grad de dezvoltare a activităţii lor nervoase superioare. Savanţii americani Mac Brynd şi Hibb situează delfinii, ţinînd seama de dezvoltarea sistemului lor nervos central, alături de cimpanzeu sau ciine, pe locul trei după om.

## În ajutorul celor care se îneacă

Plinius cel Bătrîn scria că odată, cînd un delfin capturat a fost legat de ţărm, rudele lui s-au adunat în jur într-o ceată mare şi şi-au exprimat atît de puternic „tristeţea şi neliniştea”, încît regele a ordonat ca prizonierul să fie eliberat.

În iunie 1953, la San-Diego (California) a fost observată o ceată de delfini. Doi dintre ei susţineau la suprafaţa apei un pui născut mort, pentru a nu-l lăsa să se scufunde. Altă dată, în golful California, a fost prins



cu harponul un mare delfin dungat. Femela lui inota tot timpul între vas şi delfin, încercînd să-l elibereze. Un alt exemplu: într-un bazin a fost adusă o femelă rănită care inota încet, ridicîndu-se cu greu la suprafaţă. Un delfin din altă specie se apropiie de ea, ajutînd-o din cînd în cînd să iasă la suprafaţă.

În octombrie 1954, doi delfini au

venit în ajutorul unui al treilea, care surzise din cauza unei explozii, ajutîndu-l să se menţină la suprafaţă şi părăsindu-l numai atunci cînd ieşeau şi ei să inspire aer.

Dar toate aceste fenomene nu se explică prin acţiunile conştiente, raţionale ale delfinilor, ci sînt instincte, reflexe necondiţionate innăscute, formate în procesul evoluţiei. Ele sînt provocate de excitanţi externi. Aşa, de pildă, tot la acvariul din Florida, o femelă de afalin, căreia îi murise puilul, începu „să îngrijească” un mic rechin. Văzînd că acesta nu se ridică la suprafaţa apei ca să respire, afalina începu să înoate dedesubtul lui, ridicîndu-l în spinare. De fiecare dată puilul de rechin se salva cu fuga, dar delfina îl ajungea din urmă cu perseverenţă. În cele din urmă, puilul, obosit, încetă să se mai împotrivească şi pieri datorită „ajutorului” pe care i-l acordase afalina. Dar şi după moartea rechinului, delfina a continuat să-l ridice la suprafaţa apei, pînă cînd îngrijitorii au izbutit să-i abată atenţia şi să scoată cadavrul din acvariu. Acest exemplu arată limpede că nu se poate vorbi, în nici un caz, de acţiuni conştiente ale delfinilor.

Cu toate acestea, înclinaţia delfinilor de a se juca cu obiecte plutitoare şi de a ridica la suprafaţă pe cei bolnavi, ne face oarecum să credem unele relatări despre „ajutorul” acordat de delfini oamenilor pe cale de a se îneca.

Acum cîţiva ani, o revistă americană povestea un caz autentic, întîmplat în Florida. O femeie, care nu ştia să înoate bine, se scîlda lingă ţărm. Deodată, ea a căzut într-o groapă, picioarele i-au fost cuprinse de cîrcei, apoi a simţit că-şi pierde cunoştinţa. În clipa aceea cineva a împins-o cu putere spre ţărm. După ce şi-a venit în fire, s-a uitat în jur dar n-a văzut pe nimeni. Doar în apropierea ţărmului înota un delfin. Ceva mai tîrziu, s-a apropiat de ea un om, care i-a povestit că mergînd pe plajă, a văzut corpul unei femei pe care un delfin îl împingea spre ţărm.

Instinctul de a ridica la suprafaţa apei obiecte plutitoare poate duce — şi a dus în repetate rînduri — la faptul că delfinii au acordat inconştient ajutor unor oameni în pericol de a se îneca.

În iulie 1959, micul vas „Rio-Ataro” a ieşit din portul columbian Cartagena. În apropierea insulelor San-Andreas, pe vas a avut loc o explo-



zie şi nava a început să se scufunde. Radiotelegrafistul abia a izbutit să transmită în eter semnalul de alarmă. Bărcile de salvare fuseseră sfărîmate de explozie. Oamenii s-au trezit aruncaţi în apă. Prinziindu-se de resturile plutitoare ale navei, ei se străduiau să se menţină la suprafaţă, pînă aveau să le vină cineva în ajutor. Unii fuseseră răniţi. Atrăşi de mirosul sîngelui, au apărut rechini...

Dar numai după cîteva minute, o mare ceată de delfini a intrat curajos în luptă cu rechini. Iar cînd la locul avariei a sosit vasul german „Essen” şi i-a luat la bord pe naufragiaţi, rechini erau departe în larg, alungaţi de delfini.

Se ştie că rechini mari atacă delfinii tineri, de aceea şi delfinii sînt agresivi faţă de ei. Desigur că reflexul de apărare împotriva rechinelor a apărut la delfini încă în vremurile străvechi ale formării lor. Delfinii sînt animale de ceată şi acest fapt îi ajută să se apere de duşmani. Şi tocmai datorită instinctelor de ceată şi de apărare, delfinii au putut fi de folos naufragiaţilor.

Delfinii populează toate oceanele lumii. Ei trăiesc în apele arctice, se apropie de gheţurile Antarcticii, populează regiunile tropicale şi temperate ale oceanelor Pacific, Indian şi Atlantic. Cîteva specii de delfini trăiesc în Amazon, Gange etc. În total există peste şaptezeci de specii de delfini. Unele dintre ele sînt puţin numeroase, altele formează cete de cîteva sute sau mii de capete. Pielea şi grăsimea acestor specii de delfini au o mare însemnătate industrială. Carnea lor este întrebunătă de multe popoare ca hrană.



## Reîntîlnire cu Dostoievski

Inscriind în repertoriul său capodopera „Frații Karamazov“, dramatizare de actorul sovietic Boris Livanov, artist al poporului al U.R.S.S. — după romanul cu același nume al lui Dostoievski, teatrul „Constantin Nottara“ aduce pe firmamentul teatrelor bucureștene o strălucitoare stea din patrimoniul literaturii mondiale realiste.

„Frații Karamazov“ este ultimul roman al marelui scriitor rus. Desfășurînd tabloul degenerării și destrămării unei familii de nobili, Dostoievski oglindește imaginea descompunerii și putreziciunii nobilimii condamnată la piere, o societate al cărei edificiu construit pe suferințele și durerile poporului era zguduit din temelii de un înspăimîntător și inevitabil cataclism.

„Ideea de a dramatiza romanul lui Dostoievski — ne scrie Boris Livanov de la Teatrul de Artă M.H.A.T. — s-a născut în mintea mea de mult. Am dorit să arăt că Dostoievski poate fi interesant pentru spectatorul de astăzi prin multe aspecte ale creației sale. „Frații Karamazov“ ocupă un loc deosebit în literatura mondială. Acest roman este valoros prin uriașa forță intelectuală a scriitorului care a năzuit să aile sensul suprem al vieții și să dea răspuns tuturor problemelor pe care omul le are de întîmpinat în drumul său spre fericire, spre triumful său asupra suferinței“.

Consecvenți preocupării noastre de a promova cu îndrăzneală elemente tinere — nădejdea teatrului de mine — am încredințat cea mai mare parte a rolurilor principale din piesă actorilor tineri: Ion Dichiseanu, Cristea Avram, George Constantin. Lor le revine cinstea de a valorifica, la un sfert de veac de la ultima ei prezentare pe scenele românești și a înfățișa spectatorilor bucureșteni, una din marile lucrări ale literaturii clasice universale.

Spre deosebire de dramatizările unor autori burghezi care denaturau sensurile romanului, eliminînd problematica socială, dramatizarea actorului sovietic B. Livanov, construită pe liniile fundamentale ale romanului, este o lucrare unitară menită să dezvăluie spectatorului aspectele pozitive de mare forță artistică, latura realistă, demascatoare și protestatară a operei dostoievskiene.

Orientarea precisă a regiei — George Teodorescu —, vigoarea realistă a stilului de interpretare ne vor ajuta, sperăm, să oferim un spectacol cu adevărat dostoievskian care să aducă în fața publicului nostru figurile unor mari eroi ai literaturii clasice, cu năzuințele lor spre fericire și libertate.

**George Vraca**

Artist al poporului,  
Director al teatrului „Constantin Nottara“



Celebra cîntărețea sovietică Galina Vișnevskaja

## Desenele lui Eisenstein

În arhivele lui Serghei Eisenstein a fost găsită o însemnare despre caricaturistul Phil May, colaborator al unui ziar din Sidney, al cărui director i-a spus într-o zi:

— Desenele dumitale se compun numai din șapte trăsături de creion. Pentru asta îți plătim cam mult.

— Aș pretinde dublul, răspunde May, dacă le-aș putea desena din numai cinci trăsături!

Insemnarea aceasta se afla pe biroul lui Eisenstein nu pentru valoarea ei anecdotică; prezența ei era o mărturisire, o profesie de credință a genialului cineast, care, în continuare, generaliza morala fa-  
bulii. Mulțimea de desene găsite în arhiva lui — și publicate nu de mult la Moscova într-un volum cu o deosebită prezentare grafică, dovedesc căutărilor febrile și continui ale lui Eisenstein pentru găsirea aceluși „nucleu al expresivității“ într-o acțiune, o atitudine, în psihologia unui personaj. Volumul în cauză are pe lângă valoarea sa plastică și interesul de a deschide o fereastră spre intimitatea gândirii lui Eisenstein. Desenele acestea reprezintă nu o operă destinată publicării ci, dimpotrivă, însemnări grafice ale unor gânduri și sentimente intime. Fie că sînt schițe pentru teatru sau pentru filme, fie

că sînt desene variate din diferitele epoci ale vieții cineastului, notațiile acestea grafice sînt tot atîtea consemnări ale intimității creatoare sau pur și simplu sentimentale a lui Eisenstein.

Întîlnim în acest volum desene care încearcă să concretizeze, în liniile lor esențiale, ideile artistice ale unor filme, atît prin schițe de decorațiuni sau costume, cît și prin desenarea multiplă, în evoluția lor, a unor cadre sau chiar atitudini ale interpreților. Căutările înfrigorate al căror răspuns l-am întîlnit într-una sau alta din secvențele filmului „Alexandr Nevski“, de pildă, apar aici decorticate de forma clasică a operei finite, în ipostaza unui șir de tentative în urmărirea unei soluții ideale.

Dar în afara lor, întîlnim desene emoționante prin nota lor de indiscreție sentimentală: sînt gânduri intime, a căror discreție nu a suportat nici măcar intensitatea șoaptei și au fost de aceea rostite într-o liniște perfectă doar prin intermediul condeiului care aluneca tăcut pe hîrtie. Suita de caricaturi înfățișînd diferiți clovni, desenate aproape toate în aceeași zi, poartă titluri ca „Amintiri din copilărie“, „George, stăpînul gîndurilor mele“ sau „Prietenii anonimi...“ Uneori ironic, cu un umor incisiv, Eisenstein ne dezvăluie o notă amară a viziunii sale: este cazul unor desene ca „Femeia care citește“, corosivă caricaturizare a vulgarității de alcov, „Balul diplomatic“, „Pulsul“, „Semnul de întrebare“ și altele, ironii amare la adresa moravurilor burgheze, sau „In vino veritas“, „Personaje comice“, „Sfaturi bune“, etc., comentarii caustice de mare vervă. Alături de acestea însă, printre excepționale „studii de expresie“ își au locul cîteva desene de o rară poezie, de o puritate, un lirism, de o transparență uluitoare. Așa este acel superb „Apollon“ sau „Nostalgie“.

Desigur că ar merita studiate, pe larg valoarea plastică, aspectul pur grafic al acestei opere create de cel care afirma necesitatea „transmiterii impresiei vizuale prin mină“, deoarece „adevărata ilustrare a mișcării nu este fotografia, ci desenul“. Într-adevăr, cu o maximă economie



a liniilor, Eisenstein sugerează în fiecare desen mișcarea, atît cea care înseamnă acțiune, cît și mișcarea interioară, psihologică a personajelor surprinse în vîrfurile creionului. Un cal care fuge, o pereche grotescă care dansează polka, o alta care joacă o melodramă, sau un șir de oameni la coadă în fața unei prăvălii de ceai și cafea — toate au o expresivitate deosebită, gesturile nu rămîn încremenite pe hîrtie ci comunică mișcarea. De aceea, dincolo de valoarea documentară a acestor desene care îți permit să pătrunzi în universul interior al lui Eisenstein, ele au o certă valoare plastică prin originalitatea lor. Sînt opere ale unui om de geniu care declară că are înscris în inimă aforismul unui înțelept chinez: „Ce este linia? Dovada mișcării“. Sînt opere ale unui artist — care ar fi devenit celebru numai prin ele, chiar dacă nu ar fi imprimat nici un metru de peliculă — ale unui artist care declara în „Memoriile“ sale: „Născute din străfundurile unui impuls unic, desene și dansuri se întîlnesc aici. Și liniile desenului meu se descifrează ca traiectoria unui dans“.

**Ion Barna**



PE scena Teatrului regal de operă din Stockholm s-a prezentat de curînd, în premieră, baletul „Floarea de piatră“ de Serghei Prokofiev. Spectacolul a fost pus în scenă de maestrul sovietic de balet Iuri Grigorovici de la Teatrul muzical „Kirov“ din Leningrad și Nina Ulanova de la teatrul de operă din Novosibirsk. „Artiștii suedezi au dovedit un atît de mare și sincer interes pentru montarea acestui spectacol, au lucrat cu atîta perseverență, aș putea spune cu atîta entuziasm, încît toate dificultățile au putut fi cu ușurință depășite“ — a declarat Nina Ulanova.

„PRIETENII filmului“, care activează în cadrul clubului deschis pe lângă cinematograful „Udarnik“ din Moscova, au lansat o anchetă în întreprinderile, instituțiile, școlile și institutele superioare din capitala U.R.S.S. pentru a cunoaște opinia spectatorilor despre cele mai bune filme sovietice ale anului 1961. La club au sosit mii de răspunsuri. Rezultatele anchetei au fost comunicate în cadrul unei conferințe a spectatorilor la care au fost invitați cei mai populari regizori și actori de film. Diplome pentru cele mai bune filme artistice au fost conferite filmelor „Cer senin“, „Prietenul meu, Kolka“ și „Adio copilărie“. De asemeni, spectatorii au hotărît să se atribuie trei diplome colectivului care a realizat „Pace nouului venit“ — pentru cea mai bună regie, cea mai bună imagine și cea mai bună interpretare masculină (actorul V. Avdiușko). Tot pentru cea mai bună interpretare au fost atribuite diplome și actorilor A. Dmitrieva, Nina Drobișeva, Ina Guliaia, Oleg Tabakov, Evgheni Urbanski.

LOCUITORII orașului Calcutta au făcut o primire foarte călduroasă artiștilor Ansamblului de dansuri populare din R.S.S. Gruzină aflați în turneu în orașele Indiei. După cum remarcă cronicarul ziarului „Amrita Bazar Patrika“, succesul de care se bucură spectacolele acestui ansamblu sovietic este sporit de apropierea dintre dansurile gruzine și spiritul muzicii și dansurilor din folclorul indian.

LEONID Leonov semnează scenariile a două noi producții aflate în lucru la studiourile „Mosfilm“. Este vorba despre adaptarea pentru ecran a cărții sale „Pădurea rusească“ și despre scenariul pamfletului cinematografic „Evadarea lui mister Mac Kinley“.

REGIZORUL sovietic S. Kiiamov, de la teatrul de dramă „Lahuti“ (R.S.S. Tadjikă), a fost invitat de Departamentul culturii din Afganistan să sprijine organizarea noului Teatru național afgan din Kabul. Kiiamov a pus în scenă piesa „Inimă sfîșiată“ și drama muzicală „Amurgul unei vieți“, consacrată emancipării femeii, o problemă foarte actuală în Afganistan. Noul teatru din Kabul este înzestrat cu scenă turnantă și alte mijloace tehnice foarte moderne, trimise în dar poporului afgan de Nikita Sergheevici Hrușciov.

„ORASUL tinereții“ este titlul noii premiere a teatrului muzical „Stanislavski și Nemirovici-Dancenko“ din Moscova, operă a compozitorului Grigori Santir, inspirată de romanul „Bărbăție“ al Verei Ketlinskaia. Rolurile principale sînt interpretate de cîntăreții N. Isakova, G. Efimov, I. Djafarov, A. Talmazov și V. Filimonov.

POPULARA povestire umoristică gruzină „Eu, bunica, Iliko și Ilarion“ stă la baza filmului „Un flăcău de la țară“, turnat în studioul din Tbilisi. Regizorul Tenghiz Abuladze, autorul filmului a arătat că intenționează să îmbine comedia lirică cu drama socială pentru a reda lumea inconjurătoare văzută cu ochii unui adolescent.

UN grup de artiști ai Circului Mare din Moscova au întreprins un turneu în R.D. Vietnam. Timp de o lună de zile artiștii sovietici au dat 23 de reprezentații în diferite localități, la care au asistat peste 200 mii de spectatori.

ÎN Studioul central de filme documentare din Moscova se turnează un film consacrat aniversării a 50 de ani de la apariția primului număr al ziarului „Pravda“. Filmul prezintă rolul „Pravdei“ în anii războiului civil, în perioada construcției socialismului și comunismului. În prima parte a peliculei vor fi incluse imagini din jurnalele de actualități filmate în primii ani de existență a ziarului.

UN mare succes în repertoriul actualității stagiunii teatrale din Bruxelles îl reprezintă spectacolele cu piesa scriitorului sovietic Valentin Kataev — „Cvadratura cercului“. Ziarul „Drapeau Rouge“ remarcă originala concepție a regizorului acestui spectacol — Rolland Ravey.



## Bătrînețea bate în retragere

Care este durata medie de viață a locuitorilor U.R.S.S.? Răspunsul ni-l dă statistica.

În comparație cu perioada dinaintea de revoluție, în Uniunea Sovietică mortalitatea a scăzut de patru ori, iar în comparație cu anul antebelic 1940 — de 2,5 ori. În 1960, dintr-o mie de locuitori au murit: în U.R.S.S. — 7,2 oameni, în S. U. A. — 9,5, în Franța — 11,4. În U.R.S.S. a fost aproape deplin lichidată mortalitatea la femei, provocată de nașteri.

Durata medie de viață a populației a crescut în Uniunea Sovietică de la 32 de ani (în perioada dinaintea de revoluție) la 69 de ani. Durata medie de viață este la femei întrucâtva mai mare decât la bărbați. Până la revoluție, diferența era de doi ani, între 1926—1927 ea a crescut la

cinci ani, iar între 1958—1959 — la șapte ani.

Între 1939—1959, numărul persoanelor în vîrstă de 70 și peste 70 de ani a crescut de la 4,5 la 8 milioane de oameni. E interesant de rețut că dintre aceștia 5,4 milioane sînt femei.

Potrivit datelor obținute în urma recensămîntului din 1959, în rîndul populației între 25—29 de ani femeile reprezintă 51 procente, între 30—34 de ani — 55 procente, între 35—39 de ani — 61 procente, între 60—69 de ani — 65 procente.

În rîndul cetățenilor de vîrstă înaintată numărul femeilor este foarte mare. Din cei 21.700 de oameni în vîrstă de 100 și peste 100 de ani 16.300 sînt femei. Înseamnă că la fiecare 1000 de centenari, revin 750 de femei.

## Cesurile sovietice în 50 de țări

În clădirea din Piața Smolensk din Moscova, care adăpostește societatea unională „Mașinpriborintorg”, unicul exportator sovietic de ceasuri, se duc tratative cu firme din diferite țări importatoare. De regulă tratativele se soldează cu încheieri de contracte.

Anul trecut, ceasurile sovietice au fost prezente pe piețele Irakului, Egiptului, Danemarcei, Turciei, Afganistanului, Suediei, Norvegiei, Islandei și Angliei. Importatorii englezi s-au arătat foarte mulțumiți de marca „Pilot”.

Recent s-au încheiat contracte noi cu Grecia, Etiopia, Cuba și cu țările de democrație populară. Dacă anul trecut U. R. S. S. a exportat 4.500.000 de ceasuri în aproape 50 de țări, avem toate temeiurile să credem că în 1962 ambele cifre vor crește considerabil.

Fabrica de ceasuri nr. 1 din Moscova produce toate tipu-

rile de ceasuri brătară bărbătești cunoscute azi: cu întoarcere automată, cu sonerie, dispozitiv antișoc, calendar, cronometru, ceasuri care nu se tem de umezeală și praf.

În fiecare an, piața internă și internațională se îmbogățește cu mărci noi, mai perfecționate, de ceasuri sovietice. Acum e rîndul mărcii „Vîmpel” despre care președintele unei firme franceze a afirmat că este cel mai bun din lume.

Modelul e, într-adevăr, excepțional. Pe lângă cutia frumoasă, liniile elegante și cadranel original, noul ceas nu depășește în înălțime 2,9 milimetri. Propriu zis el nu are un mecanism, ci două. Despre marca sovietică „Vîmpel” se poate spune că la ora actuală reprezintă culmea tehnologiei în producția de ceasuri.

V. Popov

Scrisoare din Moscova • Scrisoare din Moscova



SPORT

Zborul lui Brumel deasupra ștachetel

## Atletismul... la start

Odată cu venirea primăverii săliile de sport, atât de prețuite în timpul iernii, încep să fie din ce în ce mai puțin frecventate. Aerul proaspăt, soarele, gonesc pe atleți spre gazonul verde al stadioanelor.

Sînt departe vremurile cînd la primele antrenamente în aer liber sportivii se prezentau slab, după lunga „hibernare”. Acum, cînd sezonul atletic durează de fapt tot anul, se pot înregistra chiar de la primele concursuri pe stadioane rezultate foarte bune.

Pentru sportivii sovietici sezonul atletic în aer liber se anunță extrem de interesant și promițător de rezultate valoroase. Analizînd într-un interviu acordat ziarului „Izvestia” perspectivele de viitor ale „reginei sporturilor”, antrenorul emerit al U.R.S.S. G. Korobkov consideră că principalele „examene” ale atleților sovietici în vara și toamna acestui an sînt tradiționale. Iul meci cu echipa S.U.A., care va avea loc la 21-22 iulie la Palo-Alto în California și campionatele Europei, care se vor desfășura în septembrie la Belgrad. Între ele, două competiții interne de mare importanță: tradiționalele întreceri în memoria fraților Znamenski și o nouătare care depășește ca amploare tot ce s-a realizat pînă acum în domeniul concursurilor atletice — campionatul de atletism pe echipe al U.R.S.S., la care vor lua parte peste 3000 de sportivi!

Importanța și amploarea acestor com-

petiții interne și internaționale îl întrepătește pe G. Korobkov să așeze că „atletismul merge înainte cu pași gigantici”.

Analizînd situația actuală a atletismului mondial, antrenorul exprimă o serie de idei interesante în legătură cu progresele realizate de atletismul european față de cel american. „La Olimpiada de la Roma — scrie Korobkov — a fost întoarsă pagina americană a istoriei atletismului... Astăzi nu mai există vreo țară care să poată domina singură la jocurile olimpice. Există echipe mai puternice — U.R.S.S., S.U.A și echipa unită a R.F.G. și R.D.G. — și echipe mai slabe. Dar și multe alte țări reprezintă astăzi o forță importantă în sportul nostru... Se poate afirma cu îndrăzneală că centrul atletismului s-a deplasat din America în Europa. Iată de ce campionatul de la Belgrad vine ca importanță imediat după jocurile olimpice...”

Aceasta cu atât mai mult, vom adăuga noi, cu cît recordurile stabilite în ultimul timp de către atleții europeni — și în primul rînd de către cei sovietici — se apropie sau depășesc de multe ori pe cele americane chiar în probe atletice care au fost considerate timp de zeci de ani ca fiind un apanaj exclusiv al atleților de peste ocean (cum sînt sprintul, săriturile). Un exemplu stăluic îl constituie spectaculosul duel de la săritura în înălțime dintre Valeri Brumel și John Thomas, cîștigat cu brio de sportivul sovietic.

Atletele și atleții sovietici se pregătesc intens în vederea marilor competiții despre care am vorbit și — pe un plan mai îndepărtat — în vederea viitoarei olimpiade de la Tokio. Dintre cei 3000 de tineri sportivi care vor evolua la Tashkent în cadrul campionatului pe echipe, vor recruta viitoarele cadre, viitorii recordmeni care vor apăra pe stadioanele lumii faima sportului sovietic. Dar chiar de pe acum au apărut nume noi, ca de pildă Mara Saulite de la Riga, care a aruncat sulița la 51 metri 99 cm sau Leonid Ivanov din Frunze, care a cîștigat primul loc în crossul unional de primăvară.

P. Voinescu

## POSTA REDACȚIEI

**DUMITRU ROȘOGA** — Bals: Asemenea adrese nu publică decît revista „Tineretul lumii” care apare în mai multe țări. Adresa ediției în limba română: Piața Scîntei nr. 1. București.

**C. BEREHOLSKI, Roman**: 1) Nu avem posibilitatea să vă satisfacem cererea. 2) Interpreta principală din „Adio copilărie” a fost Svetlana Savelova. Ea a devenit actriță de cinema cu totul întîmplător. A fost „descoperită” într-o farmacie din Sevastopol unde își făcea practica. În timpul liber, frecventa o școală de balet. Deocamdată nu a fost solicitată pentru alt film.

**LIANA OLARIU, Timișoara**: Personajul Tamaz din filmul „Nana” a fost interpretat de actorul gruzin Tenghiz Arcivadze. Nu posedăm informații despre celelalte roluri ale acestui actor.

**TRAIAN IONESCU, Craiova**: 1) Da, se folosește alfabetul rusesc. 2) Adresa unei studente din R.S.S. Moldovenească: Lidia Flodorovna Tighinian, Kișinău, str. Frunze nr. 104-A.

**N. PIRVU, Caransebeș, M. SÂNDULESCU, Craiova, I. LENGHEL, Oradea**: Vă mulțumim pentru știrile trimise.

**Prof. FLOREA BRATU, Roșiorii de Vede**: N-am putut folosi materialul trimis de dv., deoarece nu are nici o legătură cu specificul revistei noastre.

**EMANOIL MARE, Bocșa, regiunea Banat**: Credem că este vorba de o confuzie. Poate că ati vrut să vă referiți la publicațiile Institutului de studii romino-sovietic. În cazul acesta adresați-vă direct Institutului.

**VASILE DUMITRIU, Piatra Neamț**: Vă transmitem adresa unui elev leningrădean: Nikolai Petrov, St. Zanevskii, post. d 3, kv. 3, Leningrad K-30.



La poarta uzinei...

## CONCURS INTERNAȚIONAL PENTRU POVESTIRI DE ANTICIPAȚIE

În ultimii ani, literatura științifico-fantastică oglîndind mersul vieții, victoriile omului în lupta lui neîntrepută cu forțele naturii, a cunoscut o mare dezvoltare, cîștigînd tot mai mult interesul multor milioane de cititori. Pentru a stimula dezvoltarea pe mai departe a literaturii de anticipație și pentru a strînge și mai mult legăturile dintre scriitorii și redacții, revista sovietică „Tehnika Molodioji” a inițiat organizarea unui concurs internațional pentru cele mai bune povestiri științifico-fantastice. La această Olimpiadă literară participă revistele de popularizare a științei și a tehnicii din țările socialiste.

Acest concurs se va desfășura în două etape. Prima etapă a concursului va fi realizată, în țara noastră de redacția revistei „Știință și tehnică” și a colecției „Povestiri științifico-fantastice”. La acest concurs pot participa scriitorii și

oameni de știință, ingineri și studenți, tineri muncitori și țărani, toți aceia care iubesc și se simt atrași spre genul literaturii științifico-fantastice.

Povestirile trimise la concurs trebuie să prezinte într-o formă interesantă și atrăgătoare perspective strălucite ale dezvoltării științei și tehnicii, avîntul temerarei gândiri creatoare. Aprecieră schițelor, a navelor și a povestirilor primite pentru concurs va fi făcută de un juriu.

Lucrările trimise nu trebuie să depășească 20 de pagini dactilografiate (la 2 rînduri). Termenul ultim de predare este de 1 iunie 1962. Povestirile vor fi trimise în două exemplare pe adresa redacției colecției „Povestiri științifico-fantastice”, Piața Scîntei nr. 1, București, cu mențiunea „Pentru concurs”.

Cele mai bune lucrări vor fi publicate în colecția „Povestiri științifico-fantastice” și premiate după cum urmează:

Premiul I . . . 3.000 lei  
Premiul II . . . 2.000 lei  
Premiul III . . . 1.000 lei  
5 mențiuni . . . a 500 lei

Lucrările meritorii care nu vor obține premii sau mențiuni vor fi publicate în colecție.

Povestirile premiate de juriu vor fi trimise spre examinarea juriului internațional în cadrul celei de-a doua etape a concursului. Autorii lucrărilor care vor fi apreciate ca fiind cele mai bune vor fi premiați cu călătorii turistice în una din țările participante la concurs.

Aceste povestiri premiate în cadrul celei de a doua etape vor fi publicate de toate revistele participante la concursul internațional.

Redacția nu înapoiază lucrările din cadrul concursului și nici nu trimite recenzia autorilor. Oricare lămuriri se vor cere redacției colecției „Povestiri științifico-fantastice”, Piața Scîntei nr. 1, București.

## CENTRUL DE LECTURĂ A PRESEI SOVIETICE

PRIMEȘTE

## ZIARE și REVISTE

DIN TOATE DOMENIILE DE SPECIALITATE

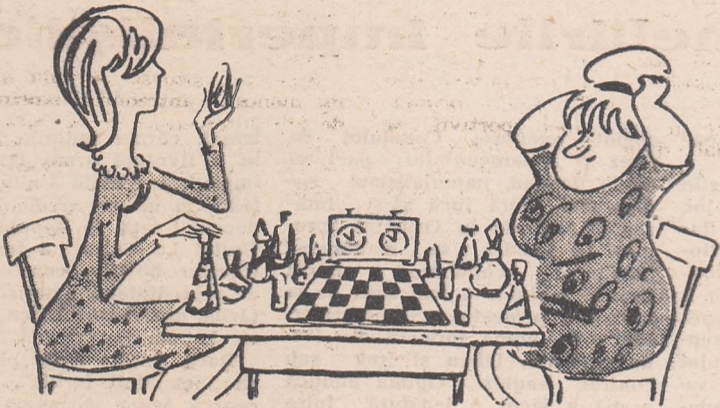
Publicațiile pot fi consultate la sediul din strada Batiștei nr. 14, între orele 9-15 și 17-21. Informații suplimentare se pot obține la tel. 11.55.76.



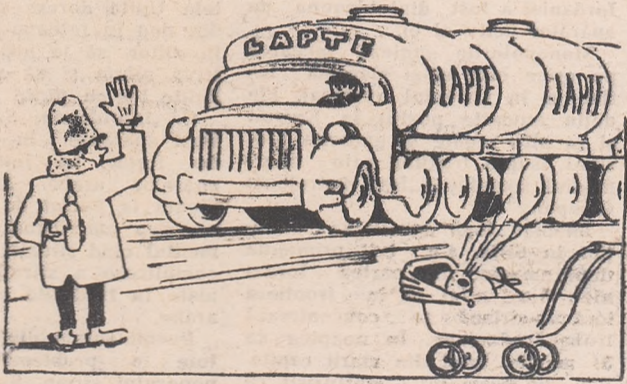
• UMOR • UMOR • UMOR •



— E de mirare cum îi încarcă acum pe bieții elevi.  
Desen de R. Matusin



Incepe turneul feminin de șah.  
Desen de G. și V. Karavacv



Fără cuvinte.  
Desen de E. Goldstein

## CEASURI DE MÂNĂ



Elegante  
PRECISE

• *Kirovskie* LEI  
cu secundar central 442

• *Sportivie* LEI  
cu secundar central 465

• *Start* LEI  
cu secundar mic 442

• *Rossia* LEI  
cu secundar central 465

• *Ceaika* LEI  
cu calendar 420

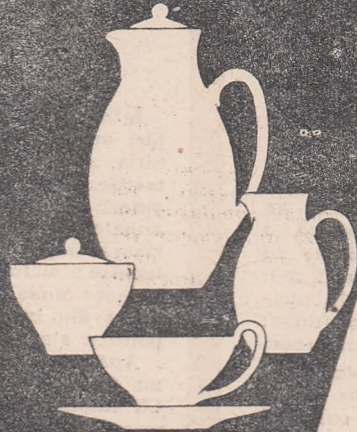
• *Stolicinie* LEI  
cu secundar central 487

• *Pobeda* LEI  
cu secundar mic 382

## Cadouri



PLĂCUTE • UTILE • EFINE



- SERVICII DE MASĂ  
LICHIOR, CAFEA ETC.
- VASE DE FLORI  
ȘI BIBELOURI

PRODUSE DE FABRICA

# FAIANȚA

SIGHIȘOARA

Consumați  
PREPARATELE DE CARNE  
și  
SEMICONSERVELE DE PEȘTE  
PREPARATE DE I.I.S.

*Stivintul*  
BUCUREȘTI

„În fiecare sticlă  
un izvor de sănătate!”



SLĂNIC • HEBE • MALNAS  
CĂCIULATA • LIPOVA  
VÎLCELE

*Beti*  
APE MINERALE  
NATURALE

se găsesc de  
vânzare

LA MAGAZINELE ALIMENTARE, ...  
CENTRE DE CURĂ ȘI RĂCORITOARE ...

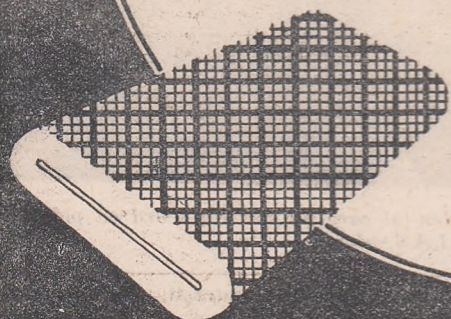
Cereți pretutindeni

STOFELE DE CALITATE

# LIBERTATEA

SIBIU

Bogat și variat  
sortiment de  
desene și culori



I.I.S.



# Fabrica de minciuni

În Piața Innsbruck din Berlinul occidental se înalță ca un colos sumbru, cenușiu, de piatră, o clădire cu patru etaje. Ferestrele sînt apărate cu gratii. Dar nu este o închisoare, deși ar fi mai nimerit ca unii locatari ai casei să stea în pușcărie. Pe acoperiș sînt fixate patru litere uriașe: R.I.A.S. — postul de radio din sectorul american.

Zilnic, din zori și pînă în noapte, puternice posturi de radioemisie răspindesc în eter valuri murdare de propagandă subversivă și calomnii împotriva țărilor socialiste. Asta se întîmplă de șaisprezece ani. R.I.A.S. a luat ființă ca un instrument al „războiului rece”, ca o unealtă a politicii imperialiste a Statelor Unite în Germania. La temelia acestui post de radio a stat dinastia Dulles.

R.I.A.S. se află sub ocrotirea permanentă a serviciului de informații și a Departamentului de Stat al S.U.A. La Washington nu se fac economii cînd e vorba de finanțarea acestui centru subversiv din Berlinul occidental. 15,5 milioane de mărci — față, după datele oficiale, bugetul R.I.A.S.-ului pe anul 1960—1961. Activitatea postului de radio este condusă de americani în frunte cu directorul Lehman. Ei au la dispoziție aproximativ 650 de colaboratori germani. Se spune că anul acesta, armata de colaboratori va ajunge pînă la 900 de oameni.

Rezultat al regimului de ocupație, R.I.A.S. a devenit acum la fel de anacronic ca și acest regim care și-a trăit traoul. De ce, pe ce bază, în Berlinul occidental, adică chiar în centrul Republicii Democratice Germane funcționează un post de radio american care se amestecă cu nerușinare în treburile interne ale acestui stat suveran?

De altfel, R.I.A.S. n-are temelii legale serioase de activitate nu numai pe pămînt, dar, ca să spunem așa, nici în eter. Undele hertziene pe care le folosește acest purtător de cuvînt al „războiului rece” n-au fost fixate nici în convenția radiofonică europeană încheiată după război (septembrie 1948), nici în alte convenții radiofonice internaționale. Așa dat, organizatorii R.I.A.S.-ului fac piraterie cu undele hertziene.

Berlinul occidental este numit „butoiul cu pulbere”. Iar R.I.A.S. poate fi socotit fitilul aprins al acestui butoi. Din clipa înființării lui, R.I.A.S. acționează ca un dușman înverșunat al reglementării pașnice a problemei germane. El desfășoară o campanie deșănțată împotriva încheierii tratatului de pace, se pronunță pentru permanențizarea regimului de ocupație în Berlinul occidental.

R.I.A.S. are multă simpatie față de militaristii de la Bonn care încearcă tot mai insistent să pună mîna pe Berlinul occidental, deși acesta, după cum se știe prea bine, nu aparține Germaniei occidentale. Este de ajuns ca un provocator oarecare de la Bonn să pună piciorul pe malul râului Spree, care traversează Berlinul, pentru ca să i se pună imediat la dispoziție microfonul postului de radio american.

R.I.A.S. își îndreaptă loviturile principale împotriva Republicii Democratice Germane. Acționînd în centrul acestui stat, postul de radio american încearcă să-i infecteze organismul cu otrava propagandei burgheze. De fiecare dată cînd vorbesc despre rînduiriile socialiste din R.D.G., pașavragii vinduți de la postul de radio american fac spume la gură. Ei nu se dau în lături de la nimic: nici de la calomnia cea mai josnică, nici de la apeluri instigatoare, nici de la șantaj și intimidare.

Dar activitatea R.I.A.S.-ului nu se limitează numai la propagandă subversivă. În afară de serviciul de informație american și de Departamentul de Stat, postul de radio mai are un șef foarte influent: Direcția centrală de investigații a S.U.A. R.I.A.S. are legături la fel de strînse și cu diferite organe de spionaj din R.F.G. („Biroul apusean de



Tineri studenți din Berlinul occidental care nu sînt de acord cu politica R.I.A.S.-ului

Evenimentele furtunoase din alte părți ale lumii au abătut într-un fel atenția de la Orientul apropiat. Dar această regiune neliniștită a făcut din nou să se vorbească despre ea. N-au trecut nici trei luni de la eșecul complotului pro-imperialist din Liban și s-a agravat brusc situația din Siria.

Înterupînd călătoria prin alte țări arabe, m-am îndreptat spre Siria. Asta s-a întîmplat la 30 martie, a treia zi după preluarea puterii de către comandamentul armatei. Evenimentele s-au desfășurat rapid. Granițele au fost închise; a trebuit să rămîn la Damasc unde am fost martorul uneia din cele mai acute crize politice ale acestei țări.

Aparent, Damascul aproape că nu s-a schimbat în aceste zile. Ca întotdeauna, Hamidia, pito-

rescul bazar orientat, era zgomotos și plin de lume, lucrările de construcție își urmau cursul iar pe străzi treceau în goană mașini. Dar viața nu era altă de liniștită cum putea să pară la prima vedere. Pe străzi stăteau de strajă camioane blindate pline cu soldați, școlile și universitățile erau închise. Orașul era cuprins de neliniște.

Într-adevăr, Siria trăiește zile grele. Explozia care a avut loc în țară la 28 martie era inevitabilă. Încercările forțelor reacționare de a folosi Adunarea constituantă și guvernul, pentru a împinge țara mai departe spre dreapta au stîrnit pe bună dreptate proteste în rîndul poporului și armatei. Comandamentul suprem al armatei a dizolvat adunarea constituantă și a silit guvernul să-și dea demisia.

Dar, ulterior, în sinul conducerii militare s-au ivit divergențe. Printre ofițeri s-au găsit elemente care au încercat să folosească situația în scopurile lor. Un grup de militari de la Alep, acționînd sub comanda a doi ofițeri puși anterior în disponibilitate, a refuzat să se supună comandamentului.

Comandamentul suprem a luat măsuri pentru lichidarea rebeliunii de la Alep. Totodată, în interesul asigurării unității în armată, a expulzat din țară cîțiva ofițeri, participanți activi la evenimentele din 28 martie.

Zahreddin, comandantul suprem al armatei siriene, a anunțat reorganizarea comandamentului suprem a cărui sarcină este „de a restabili ordinea și rînduiriile democratice în Siria, de a depune eforturi în vederea realizării unei unități arabe într-o formă care să nu repete greșelile trecutului”.

Siria își rezolvă treburile ei interne. Orice amestec din afară nu poate decît să complice situația. De altfel, există cazuri de

informații”, „Departamentul federal pentru apărarea constituției” și altele), precum și cu serviciul de spionaj din Berlinul occidental. După cum recunoaște „New York Herald Tribune”, R.I.A.S. „este, probabil, singurul mare post de radio din lume care dispune de o rețea proprie de spionaj...”

Organele securității de stat din R.D.G. au arestat zeci de agenți care acționau la indicațiile directe ale R.I.A.S. Wolfgang Ernst a pus la cale un incendiu la abatoriu din Berlinul democrat, pricinuind statului daune în valoare de 300.000 mărci. La proces, cînd a fost întrebăat din ordinul cui a acționat, Ernst a răspuns:

— R.I.A.S. m-a împins la această crimă...

Iar fostul agent Zopf a relatat cum a primit instrucțiuni cifrate, ascultînd emisiunile de dimineață ale R.I.A.S.

La 13 august 1961, bariera dungată a graniței a barbat accesul agenților vest-berlinezi în Berlinul democrat. Rețeaua de spioni a R.I.A.S.-ului în R.D.G., s-a rîrit: o

amestec din partea puterilor imperialiste.

În Orientul apropiat au loc noi manevre ale forțelor imperialiste care încearcă să schimbe cursul luptei de eliberare națională a popoarelor arabe. În același timp, se manifestă o rivalitate crescîndă între monopolurile din S.U.A., Anglia și Germania occidentală în lupta pentru acapararea petrolului și pozițiilor strategice din această regiune.

În ciuda eșecului cu care s-a

înlăturat pe concurenții englezi în acapararea bogățiilor petrolifere ale arabilor. Cea mai mare concesiune petroliferă din Arabia Saudită aparține societății „Arabian American Oil Company” (ARAMCO), pe care o controlează „Standard Oil of California” și „Standard Oil of New-Jersey”. În aceste companii și-a investit mari capitaluri John McCone, noul șef al Direcției centrale de investigații a S.U.A. Interesele S.U.A. în Orientul apropiat au devenit, cum s-ar spune, interese familiare ale șefului spionajului american.

Regele Saud a vizitat recent S.U.A. unde s-a discutat problema extinderii colaborării economice și politice dintre S.U.A. și Arabia Saudită. Dar clauzele acordului au mers atît de departe încît au stîrnit mare neliniște în Arabia Saudită.

Este bine cunoscută tradiționala la prietenie dintre S.U.A. și

## SIRIA și unelțirile imperialiștilor

soldat aventura Canalului Suez și a falimentului pactului de la Bagdad, imperialismul englez mai speră încă să-și întărească pozițiile în Orientul apropiat. La Londra se elaborează planuri de schimbare a hărții acestei regiuni. A fost scos de la naftalină proiectul „Semilunii fertile”: o uniune formată din Iordania, Siria, Liban și Irak sub control englez. Opinia publică arabă a făcut o legătură între acest plan și încercarea de lovitură de stat din Liban. În ultimul timp, regele Hussein al Iordaniei înalță osanale ideii „Semilunii fertile”, iar noul prim ministru al Iordaniei a fost dintotdeauna un apărător activ al ei.

Monopolurile engleze încearcă pe orice cale să-și mențină influența în Orientul apropiat. Ele dețin anumite poziții în Kuwait și în alte regate și exercită presiuni asupra Irakului prin intermediul societății „Irak Petroleum Company”.

Imediat după agravarea situației în Siria, s-a ivit primejdia unui amestec din partea Iordaniei. S-a aflat că la frontiera iordano-siriană se concentrează trupe iordaniene. În noaptea de 31 martie, unul din marii capitaliști din Siria mi-a mărturisit că unii așteaptă ajutor grabnic din Iordania.

În ciuda eșecului „doctrinei Eisenhower” și a alungării rușinoase a trupelor americane din Liban în 1958, cercurile conducătoare din Statele Unite își intensifică politica lor în Orientul apropiat și mijlociu.

Monopolurile americane au și

Israel, cărui puterile imperialiste îi livrează arme. Dar asta nu împiedică Statele Unite să manifeste în ultima vreme un interes deosebit față de Republica Arabă Unită. La Cairo a fost recent Chester Bowles, consilier special al președintelui american pentru țările din Asia, Africa și America Latină.

Dacă Anglia agită planul creării „Semilunii fertile”, S.U.A. încearcă acum să impună Orientului apropiat o variantă puțin refăcută a „doctrinei Eisenhower” de tristă amintire. Profitînd de dificultățile economice prin care trec o serie de state arabe, Statele Unite doresc să le atragă din nou în rețeaua unui „ajutor” înrobitor, să le așeze unul împotriva altuia și să submineze relațiile lor cu țările socialiste.

Ca întotdeauna, S.U.A. își pun mari speranțe în demonstrațiile de forță, în intimidarea popoarelor arabe. Funesta vizită făcută la Beirut de navele flotei a șasea americane chiar în momentul cînd situația din Siria se complicase a stîrnit mare neliniște în rîndurile opiniei publice arabe.

Evenimentele din Siria constituie o problemă acută pentru poporul sirian. Sirienii sînt în orice regim trebuie să fiină seama de învățămintele trecutului. Ei speră că formarea noului guvern va duce la restabilirea în țară a rînduiriilor democratice, la consolidarea independenței țării și va contribui la soluționarea problemelor sociale urgente.

V. Maevski

parte din agenți și diversioniști au fost făcuți inofensivi iar alții s-au ascuns. Acum, înfuriat de pierderile suferite, R.I.A.S. duce pe scară și mai largă „războiul în eter” împotriva Republicii Democratice Germane. Instigatorii înceamă la organizarea unor atacuri la graniță, la împiedicarea miliției populare de a apăra hotarele R.D.G. Și mai nerușinate au devenit indemnurile provocatoare la lichidarea rînduiriilor socialiste, la organizarea unor diversioni economice, la sabotarea dispozițiilor puterii populare din R.D.G.

După cum se vede, R.I.A.S. este aproape vioara întîia în zgomotoasa orchestră complotistă din „orașul de front”. Nu întîmplător a fost laudat de „New York Times”, care l-a numit „sabia pe care am făurit-o pentru războiul psihologic”.

Dar „războiul rece” nu este necesar nici oamenilor muncii din Republica Democrată Germană, nici locuitorilor pașnici ai Berlinului occidental. Ei cer înlăturarea tuturor piedicilor din calea reglementării pașnice a problemei germane.

Iar una din aceste piedici o constituie colosul sumbru de piatră din Piața Innsbruck, cuib de spioni și provocatori, fabrică de minciuni și propagandă subversivă care infestază atmosfera internațională.

VI. Kuznețov